

Thiếu Tá Lê Xuân Phong: Hùm Xám Đà Lạt

AN NCO'S STORY

**GONE
NATIVE**

**AN UNCENSORED,
UNVARNISHED TALE OF
ONE SOLDIER'S SEVEN
YEARS IN VIETNAM**

ALAN G. CORNETT

Tình cờ thấy cái tựa cuốn sách “Gone Native” của ông Alan G. Cornett , cựu chiến binh Hoa Kỳ, thuộc lực lượng đặc biệt mỹ, từng tham chiến

tại Việt Nam, tại Đà Lạt nên gửi mua ở Amazon . Đọc xong mới hiểu thêm về Đà Lạt thời chiến tranh nhất là đại đội trinh sát 302 có nhiệm vụ bảo vệ Đà Lạt, hay vào núi Voi ở Đức Trọng để lòng Việt Cộng.

Đạo trước 75, mình hay thấy lính 302 đánh học sinh ở Đà Lạt nên ra đường thấy họ thì tránh cho khoẻ. Học sinh Đà Lạt, có anh hay người quen đi lính 302 thì hay dựa hơi để nhờ thanh toán dùm những chuyện lộn xộn giữa học sinh với nhau. Mình có ông cậu bà con, bán thuốc Cẩm Lệ ở chợ Đà Lạt, có con đi lính 302, sau 75 bị ông dượng mình dọa nạt đủ trò.

Đạo ấy còn bé, mình không hiểu nhưng nay với tuổi đời, mới hiểu lính 302, đi vào Núi Voi đánh Việt Cộng, về lại Đà Lạt thấy học sinh để tóc dài, ăn bận Hippie, kêu Make Love Not War..thì họ tức nên chặn đầu đánh. Mình có mấy tên học chung, con nhà giàu, đạo ấy hút xì-ke, tóc dài đủ trò, nhảy đầm, boum mỗi tuần, nay có gặp lại vài tên ở Hoa Kỳ. Mình thì đạo ấy, chả biết gì nhưng tóc lúc nào cũng cắt ngắn, không bao giờ để tóc dài cả cho đến ngày nay. Hôm trước gặp lại cô hàng xóm khi xưa, nhắc khi xưa mình để tóc đầu đinh.

Ông Cornett nhắc đến đại úy Lê Xuân Phong, đại đội trưởng đại đội trinh Sát 302 hình như sau khi mình đi tây thì ông ta được lên chức thiếu tá, được người Đà Lạt gọi Hùm Xám thì phải. Sau tháng 4, 75, ông ta vẫn còn chiến đấu đến 6 tháng sau mới cho thuộc cấp về với gia đình còn ông trốn về Sài Gòn, ra trình diện dưới cái tên khác, bị đưa đi cải tạo 10 năm, rồi vượt biển với gia đình, được tàu đức Cap Anamur, lấy tên của một tỉnh lỵ gần Anatolia, Thổ Nhĩ Kỳ, cứu vớt. Đưa đến Đức quốc, tại đây ông ta gặp lại tác giả, cũng là em cột chèo của Hùm Xám Đà Lạt, đã được tác giả giúp định cư tại tiểu bang Cali, Hoa Kỳ.

Có người đọc rồi gửi cho mình tấm ảnh này.

Cap Anamur , “con Tàu Cho Việt Nam” đã cứu vớt hơn 10,000 thuyền nhân tại biển đông từ 1979 , người Pháp có con tàu “île de lumière” cũng đã quyên góp tiền bạc để đến biển đông vớt người tỵ nạn cộng sản.

Tác giả kể thiếu tá Phong là một trong những người chỉ huy Việt Nam mà ông ta kính nể, ông này được thuộc cấp rất yêu mến. Thay vì tập luyện cho lính Việt Nam, ông lại phải học kinh nghiệm chiến đấu của lính Việt Nam Cộng Hoà. Khởi đầu tổng công kích Mậu Thân, Việt Cộng tràn ngập vào Đà Lạt. Chỉ cần vài ngày đại úy Phong và binh lính của ông ta tái chiếm lại Đà Lạt, Việt Cộng bị thiệt hại rất nặng mấy trăm người chết và bị thương. Từ đó, Việt Cộng không dám tấn công Đà Lạt đến năm 1975 khi Đà Lạt bỏ ngõ. Có ông lính mỹ từng tham chiến trong

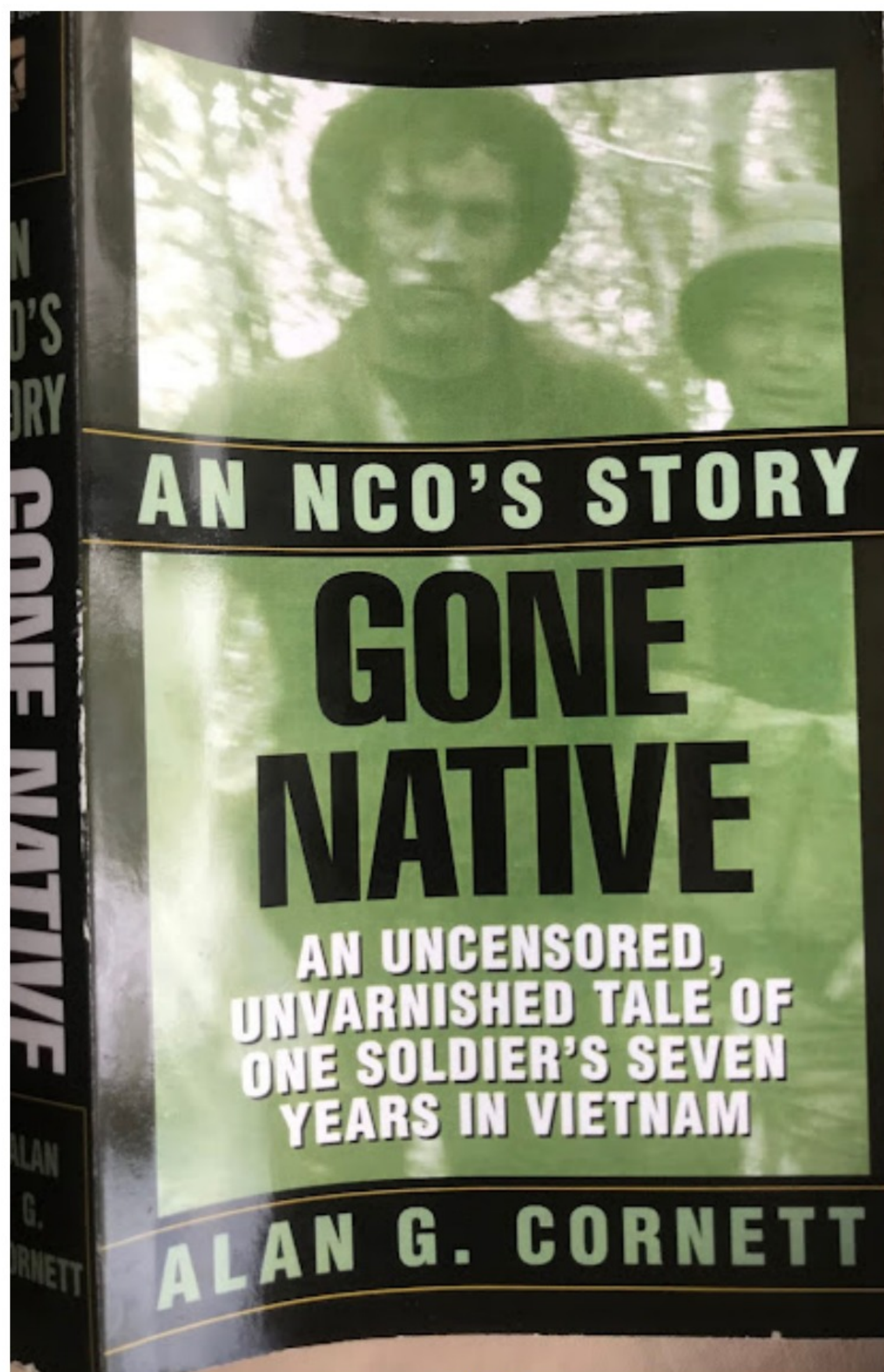
vụ Mậu Thân tại Đà Lạt, có kể những ngày ấy, ông ta đóng quân ở Cam Ly. Có dịp mình hỏi ông ta thêm chi tiết.

Có nhiều người đọc bài này và cho mình tin tức của thiếu tá Phong để mình kiểm chứng vài chi tiết. Mình hỏi lại thiếu tá Phong thì ông cho biết là ông ta về Đà Lạt sau Tết Mậu Thân, có tham dự trận đánh chiếm lại Giáo Hoàng Học Viện sau Mậu Thân, còn vụ Tết Mậu Thân thì không biết. Trang Phóng Viên Chiến Trường có tải cảnh quay khi đại đội 302 chiếm lại Giáo Hoàng Học Viện. Trên thực tế thì Vatican yêu cầu Việt Nam Cộng Hoà, không được tấn công vào Giáo Hoàng Học Viện, lý do là có nhiều linh mục người ngoại quốc sinh sống trong viện này. Cuối cùng thì 302 rút ra và để đường cho Việt Cộng trốn trong đêm để đổi lấy sự an toàn của các linh mục ngoại quốc.

Nay mình mới biết ai là người Mỹ đã liên lạc để kêu trục thăng yểm trợ, máy bay thả bom trên Số 4, cứu thương trong những ngày phản công, tái chiếm lại Đà Lạt vào Tết Mậu Thân. Ông này tên Beckett, lực lượng đặc biệt Hoa Kỳ, cố vấn cho đại đội trinh sát 302. Mình nghe kể, người lớn khi xưa rất thương lính 302, họ đã bảo vệ an ninh cho Đà Lạt sống êm ấm. Có lẽ Mậu Thân với cuộc tái chiếm lại thị xã Đà Lạt đã để lại dấu ấn khó quên trong đầu mình từ dạo ấy đến nay.

Tác giả có kể là Đà Lạt khi xưa có 9 phường nhưng chỉ có một khu phố là thuộc Việt Nam Cộng Hoà, đó là khu phố 1, khu phố Hoà Bình, Chợ Đà Lạt vì như khu phố 2, nơi mình ở, gần số 4, tới Việt Cộng nằm vùng về bắt khu phố trưởng hay công chức mà sau Mậu Thân, có thời gian, tới mình phải ra phố ngủ với ông cụ cho an toàn. Điển hình ông khu phố trưởng Tăng Văn danh ở Trại Hàm hay Thái phiên bị bắt chết.

Bìa sách của ông Alan G. Cornett, cố vấn quân sự cho đại đội Trinh Sát 302 Tuyên Đức

Đặc biệt là lính 302 hay bạn đồ của Việt Cộng, nhất là toán AK, đeo AK ra trận. Khi đụng trận thì kẻ thù không biết đâu mà rờ vì tiếng súng AK, không phân biệt ai là thù ai là bạn. Ông ta có kể mấy vụ đụng trận của Trinh Sát 302, do đại úy Phong chỉ huy, phục kích Việt Cộng mà mình

không hiểu về quân sự nên không kể lại nhưng được tác giả xem là kể thần sâu.

Thiếu tá Phong sinh năm 1940 tại Đà Lạt, dưới thời thực dân Pháp. Bố ông ta là một người chuyên săn thú rừng và hướng dẫn viên săn bắn cho các ông lớn người âu châu. Ông ta theo bố và một người Mọi, rất giỏi về săn bắn và tìm dấu vết thú rừng nên học cách đi rừng từ bé. Mình không biết có liên hệ gì với ông Lê Xuân Ái, người tập kết ra bắc. Nhà ở dốc Nhà Làng. Thiếu tá cho biết là không có thân thích với ông Lê Xuân Ái.

Bố thiếu tá Phong đồng hành với người Pháp để chống lại người Nhật. Sau 1954, cộng sản chặt đầu bố thiếu tá Phong trước mặt cả gia đình và từ đó ông đem lòng căm thù cộng sản đến giờ. Lớn lên ông ta gia nhập quân đội và theo đơn vị lực lượng đặc biệt vì có các chức năng đi rừng và được tuyển ở tỉnh Tuyên Đức nơi ông ta sinh ra và lớn lên, quen biết các ngõ ngách của núi rừng cao nguyên từ bé.

PACIFIC
ARS AND STRIPES
104
THURSDAY, JULY 3, 1969

NVA Disappear

Ben Het: All's Quiet—for Now

SAIGON (UPI) — Communist forces have apparently ended their 56-day siege of the embattled camp at Ben Het as South Vietnamese troops moved through once-treacherous jungles without opposition and reached the area Tuesday.

Government infantrymen leading a 3,500-man relief force reported no sign of North Vietnamese troop activity around the outpost 250 miles northwest of Saigon. For the first time since May 6, no Communist shells were fired into the base.

South Vietnamese military and troops of the ARVN 1st Inf Regt. took the outpost with the central highland city of Dak To eight miles to the east, breaching without resistance a jungle road which had become known as "Suicide Day" because of frequent Communist ambushes in the past.

A spokesman declined to say, however, that the siege had ended. "I only know that the road is clear now," he said. It was the first time in six days that the base was accessible other than by air.

U.S. military sources said all indications were that an estimated 3,000 North Vietnamese troops operating in the border area had withdrawn to nearby Cambodia—possibly only for a brief period in which to reorganize and replace manpower losses.

U.S. Green Beret adviser Capt. Michael E. Taylor of Grosse Pointe, Miss., said, "It appears that things are pretty quiet now, but this time of year is bad."

"This area is a traditional trouble spot in the rainy season. And we've just started to get into the rainy season now."

Communist troops fired about 6,000 rounds of artillery, mortar and recoilless rifle shells into the base during the siege. Casualties among the 200 Americans and 400 South Vietnamese were not disclosed.

As incoming artillery round explodes in Ben Het, spouting shrapnel on battered roofs and walls. The firing came just before the siege of the area apparently ended. (UPI)

Ben Het: All's Quiet—for Now

(Continued From Page 1) ...

24 Pacific Stars & Stripes Thursday, July 3, 1969

AMERICAN TROOPS ANSWER REDS WITH MORTAR FIRE.

Thiếu tá Phong được Hoa Kỳ trao huy chương ngôi sao bạc Hoa Kỳ (American Silver Star) vì đã giải cứu được một cố vấn mỹ và các sĩ quan Việt Nam Cộng Hoà. Ông ta dẫn toán trinh sát gồm 6 người, đột kích vào một trại đóng quân của Lực Lượng đặc Biệt tại Bến Hết, bị Việt Cộng tràn ngập để giải cứu các người này. Từ đó được thăng cấp đại úy và chỉ huy đại đội trinh sát

302. <http://www.614arty.org/pages/phantom2.html#jlbenhet>

Đại đội trinh sát 302, cũng được sử dụng cho chương trình Phụng Hoàng, bắt cóc hay ám sát các phần tử nằm vùng hay đi họp ở trong rừng.

Tác giả có nói đến Xóm BÀ Thái, nơi các lính 302, đến thăm sau đi đánh Việt Cộng về, dưỡng quân hay các tiệm hút thuốc phiện mà lính tráng hay vào để quên đi các người bạn đồng đội đã gục ngã, cuộc chiến. Ông ta kể về cá nhân ông ta hút xì ke, bạn của ông ta chơi bạch phiến. Lính mỹ về nước bị lột quần áo ra để khám xem có đem xì ke vào Hoa Kỳ hay không.

Nhất là phong trào phản chiến đạo ấy ở Hoa Kỳ, họ biểu tình, chửi rủa các chiến binh trở về từ Việt Nam như “Baby killer “. Có chuyện khá buồn là ông ta trẻ nên bông bột lấy vợ, rồi trở về Việt Nam chiến đấu tiếp, ở nhà cô vợ ngủ với tên khác, lại mua bảo hiểm nhân thọ. Ông bán bảo hiểm lại vợ vẫn, đòi ông này này phải ký nên đến nhà bố mẹ hỏi. Sau này, mấy người lính Mỹ bị mất tích, gia đình họ nhất định không chịu chấp nhận bố, chồng họ đã hy sinh vì mỗi tháng lãnh lương thay vì tiền tử. Mỗi năm lên chức theo thâm niên cũng với tiền hưu.

Có nhiều lính mỹ làm giàu ở Việt Nam bằng cách bán xăng cho chủ trạm xăng Việt Nam hay đồ Px. Ông ta bị cấp trên đi, khuyên không nên gặp hay thân thiện với người Việt, trong khi ông ta đã cưới vợ người Việt nên tức quá ông ta quẩn trái lựu đạn, may mà cấp trên không chết, bị ra toà án quân sự. Ông ta kể những nơi đã đóng quân như Phan Rang, Dục Mỹ, và yêu mến nhất Đà Lạt. Những ngày đi trinh sát với đại đội

302, nằm quan sát, bị bộ đội tề trên người khi đứng núp tổng bụi rậm ...
Mình có anh hàng xóm, đại úy Biệt Cách Nhảy Dù, Trương Việt Lâm,
kể nhảy toán, nằm rùng bị bộ đội đá trên người nên phải bắn bộ đội rồi
bỏ chạy, thất lạc trong rừng khiến nhà lo sợ khóc như mưa bất. Sau trốn
về lại địa điểm được trực thang bốc về căn cứ.

Kể lại đây thì mất hay nhưng ông ta đưa ra những nhận xét về người
Việt đối xử với người Mọi ở Đà Lạt không tốt. Người Mỹ xem người Việt
như công dân hạng 2 ở Việt Nam, còn người Việt lại xem người Mọi
như man rợ,... có sỹ quan Việt Nam Cộng Hoà bỏ túi tiền tử của một vị
chỉ huy người thượng, khiến ông ta và đồng đội tức giận, tính giết nên
ông này phải nhả tiền ra để ông ta đưa lại quả phụ,...

Mình biết một tên đại úy địa phương quân, đánh bài, đem gạo của lính
bán cho bà cụ mình, sau này không có gạo nhưng hẳn cứ nói sẽ đem gạo
ra rồi lấy tiền bà cụ đi đánh bài, rồi xù luôn. Bà cụ đi thưa nhưng ông chỉ
huy trưởng kêu thôi, hẳn thua bài hết rồi. Chán Mớ Đời

Nói chung có nhiều vị chỉ huy giỏi khả mền nhưng cũng có sỹ quan tham
những khiến có người bất mãn, theo Việt Cộng nằm vùng. Quân đội Việt
Nam Cộng Hoà có một lớp sỹ quan giỏi, xuất thân từ trường Võ Bị, Thủ
Đức,... tiếc thay họ chưa thay thế được cấp tướng, đa số đi lính cho Tây
khi xưa.

Hình chụp tác giả và đại úy Phong, sau này là anh em cột chèo với tác giả.

Theo mình đọc thì đại đội trinh sát 302 của tỉnh Tuyên Đức là tiền thân của tiểu đoàn 204 sau này. Nghe ông Cornett kể là đại đội trinh sát 302 có đến hơn 300 lính lặn, nhiều hơn số quân của một đại đội nên có lẽ vì vậy họ thành lập tiểu đoàn 204 cho gọn.

Theo tài liệu mình đọc được từ các nhân chứng thì khi người dân Đà Lạt di tản thì tiểu đoàn 204, tiểu đoàn thiện chiến nhất của Đà Lạt và tiểu đoàn 277, đang đánh cầm chân Việt Cộng tại Di Linh sau khi Việt Nam Cộng Hoà ra lệnh phá cầu Đại Ninh. “*Thêm một chi tiết khá quan trọng mà ít người biết đến, là khi người dân Đà Lạt đã đi qua Sông Pha vào được vùng an toàn thì Tiểu đoàn 204 trinh sát của Tiểu khu Tuyên Đức, đang còn giao tranh với Cộng quân tại Di Linh. Và Tiểu đoàn 277 của Tiểu khu Tuyên Đức đang trên đường tiến vào Di Linh. Hai Tiểu đoàn 204 và 277, với quân số chưa tới một ngàn người phải chiến đấu chống lại Trung Đoàn 812 là chủ lực quân của Khu 6 và Sư Đoàn 7 của Việt Cộng. Tôi tin rằng họ sẽ cầm chân Việt Cộng ở Di Linh ít ra cũng được vài ngày, đủ thời giờ cho dân chúng Đà Lạt di tản. Có một điều khiến tôi phải thắc mắc, nếu sĩ quan cũng như binh sĩ của hai Tiểu đoàn 204 và 277 biết được là họ đi vào mặt trận mà không có lực lượng trừ bị, không có yểm trợ của pháo binh, không quân, ngay cả việc tiếp tế đạn dược và lương thực cũng không có, liệu họ có đủ can đảm chiến đấu hay không khi biết mình là những cảm tử quân, chỉ có đi mà không có về. Cuối cùng là chuyện, nếu Cộng Sản tiêu diệt được hai tiểu đoàn thiện chiến nói trên, xe tăng của Việt Cộng cũng không làm sao vượt qua được sông Đa Nhim, vì cầu Đại Ninh đã bị giật sập”*

Nếu ai có tin về thiếu tá Phong, Hùm Xám Đà Lạt thì cho mình hay. Cảm ơn trước.

Có người cho biết, cách đây 30 năm, thiếu tá Phong sinh sống tại San Jose. Không biết có còn sống hay không. 10 năm cải tạo thì sức khoẻ chắc cũng kém.

Anh Phong còn sống, hiện đang ở Tampa, Florida.

Có người gửi cho mình ảnh này từ Facebook.

Nguyễn Hoàng Sơn

Nói chuyện với ông Hùm Xám Đàlat

Sau khi đọc bài “Thiếu tá Lê Xuân Phong, Hùm Xám Đàlat”, có người bạn của mẹ mình gửi cho thiếu tá Phong, cho mình i-meo luôn. Mình hỏi có gì sai thì cho mình hay để sửa lại cho đúng sự thật. Nhận được hồi âm và số điện thoại thêm bản nhạc “*em có về Đàlat không em*” khiến mình cảm động khi nghe ai đó hát với những hình ảnh thân thương của Đàlat.

Mình sống tại Đàlat 18 năm, xa nhà đã trên 46 năm, vẫn khắc khoải về xứ sương mù này, hướng chi người Đàlat sống lâu năm hơn, như mẹ mình sang Hoa Kỳ được một năm là đòi về: “cho Mẹ về đi con”.

<https://www.youtube.com/watch?v=EjA6-w64d0w>

Mình định tuần tới gọi thăm anh Phong vì cuối tuần này là Ngày Từ Phụ bên Mỹ thì anh ta gọi. 2 người sinh trưởng tại Đàlat, nói chuyện đến 3 tiếng đồng hồ vẫn chưa hết chuyện. Cuối cùng thì đã 12:30 sáng bên miền đông nên phải tạm biệt nhau.

Mình có hỏi biệt danh “Hùm Xám” có từ đâu thì anh Phong cho biết, mấy thằng Mỹ nó đặt rồi người ta bắt chước gọi theo. Không có gì đặc biệt. Rất khiêm tốn như con trai Đàlat chính gốc. Ra trận rất gan dạ và thông minh khiến lính Mỹ rất ngưỡng mộ. Mình nhận thấy con trai Đàlat mà sinh tại Đàlat thường rất khiêm tốn, ít muốn nói về mình.

The Gray Tiger, (con Hùm Xám) biệt danh do người Mỹ đặt cho thiếu tá Lê Xuân Phong, đại đội trưởng đại đội Trinh Sát 302

Mình hỏi về Mậu Thân thì anh cho biết dạo ấy anh đóng quân ở Phú Sơn, tên địa danh qua điện thoại khó nghe, chỉ về hẻm ở Đà Lạt vào năm 1969, sau Mậu Thân. Cho thấy ông Cornett kể không đúng lắm, khi nói đại đội 302 đã giải vây, đánh bực lại Việt Cộng ra khỏi Đà Lạt. Anh cho biết khi Việt Cộng tấn công Giáo Hoàng Học Viện thì đại đội Trinh Sát 302 có đến bao vây nhưng không được tấn công vào vì toà thánh

Vatican, yêu cầu chính phủ Việt Nam Cộng Hoà. Lý do là sợ mấy ông thầy và linh mục giảng dạy bị Việt Cộng tàn sát. Trận đó đại đội 302 tử thương mấy người.

Theo sách của ông Cornett thì ông Beckett , CIA đóng tại số 3 đường Quan Trung Đà Lạt là người liên lạc với bộ chỉ huy lính mỹ, để được yểm trợ máy bay, dội bom, thanh toán các Việt Cộng núp ở Khu Hoà Bình và Số 4. Công chính tái chiếm lại Đà Lạt là nhờ ông này. Ai có tin tức về ông này thì cho mình xin. Có ông mỹ đánh trận Mậu Thân Đà Lạt, có chụp hình đám lính mỹ ở cây xăng Kim Cúc, cho biết là ông ta ở Cam Ly, chưa có yểm trợ của không lực Hoa Kỳ. Để từ từ mình hỏi thêm để kể lại. (Mình đang tìm được một số tài liệu về vụ này qua sách của người Mỹ).

Vì khi bị trực thăng mỹ bắn phá từ trên cao thì Việt Cộng rút lui, đi về Số 4, đi ngang khu nhà mình ở Hai Bà Trưng. Từ nhà mình thì không thấy, bị nhà bà Quán và bà N gần che nhưng từ nhà Bà Thường, hàng xóm thì có con đường nhỏ từ Hai Bà Trưng đi lên thì nhìn xuống Hai Bà Trưng thì thấy bộ đội di chuyển về số 4 để tử thủ. Sau đó thì trực thăng bắn đại liên và hoả tiễn và khu trục cơ thả bom Napalm. Sau mình lên số 4, xem như bình địa luôn.

Đà Lạt 1968

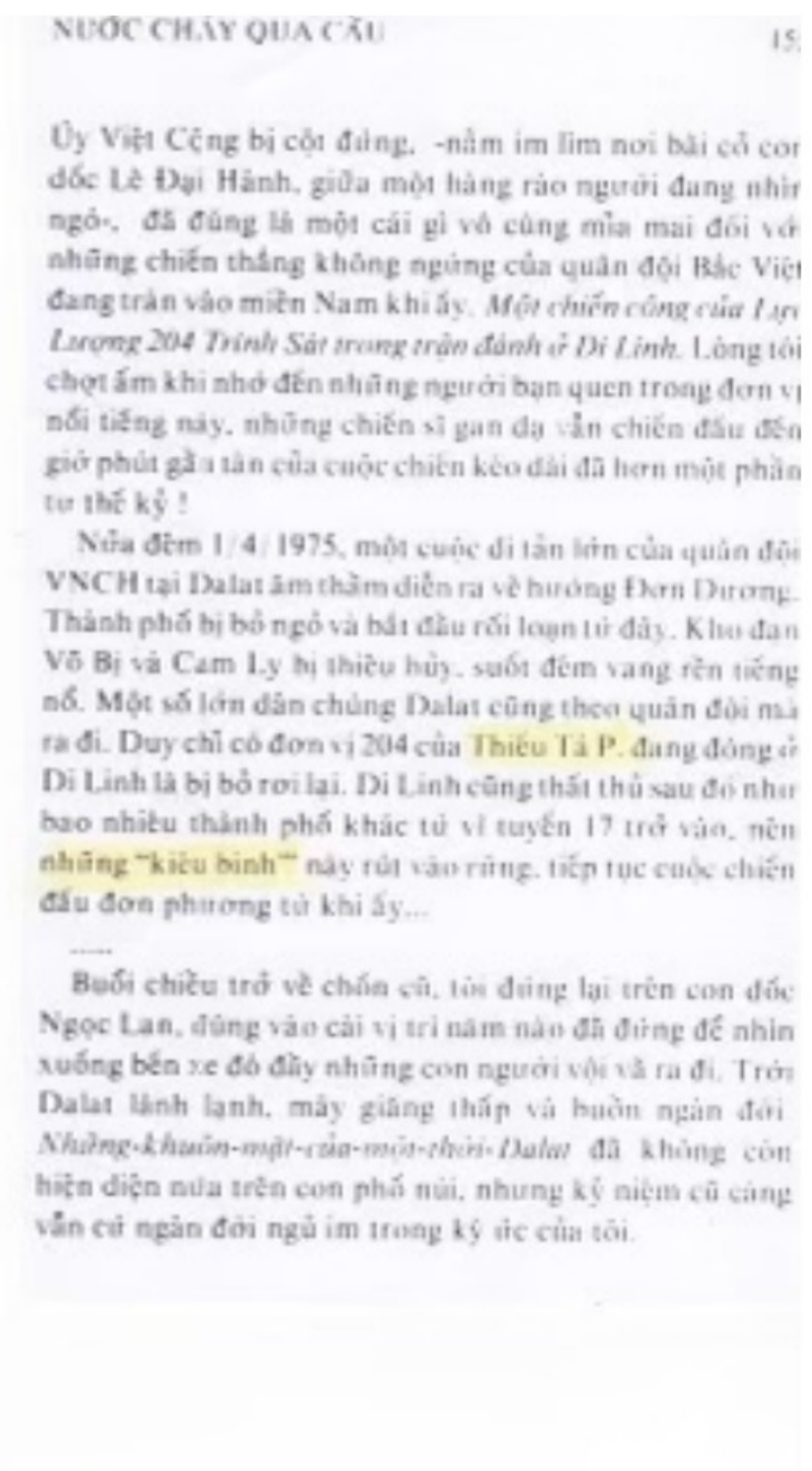
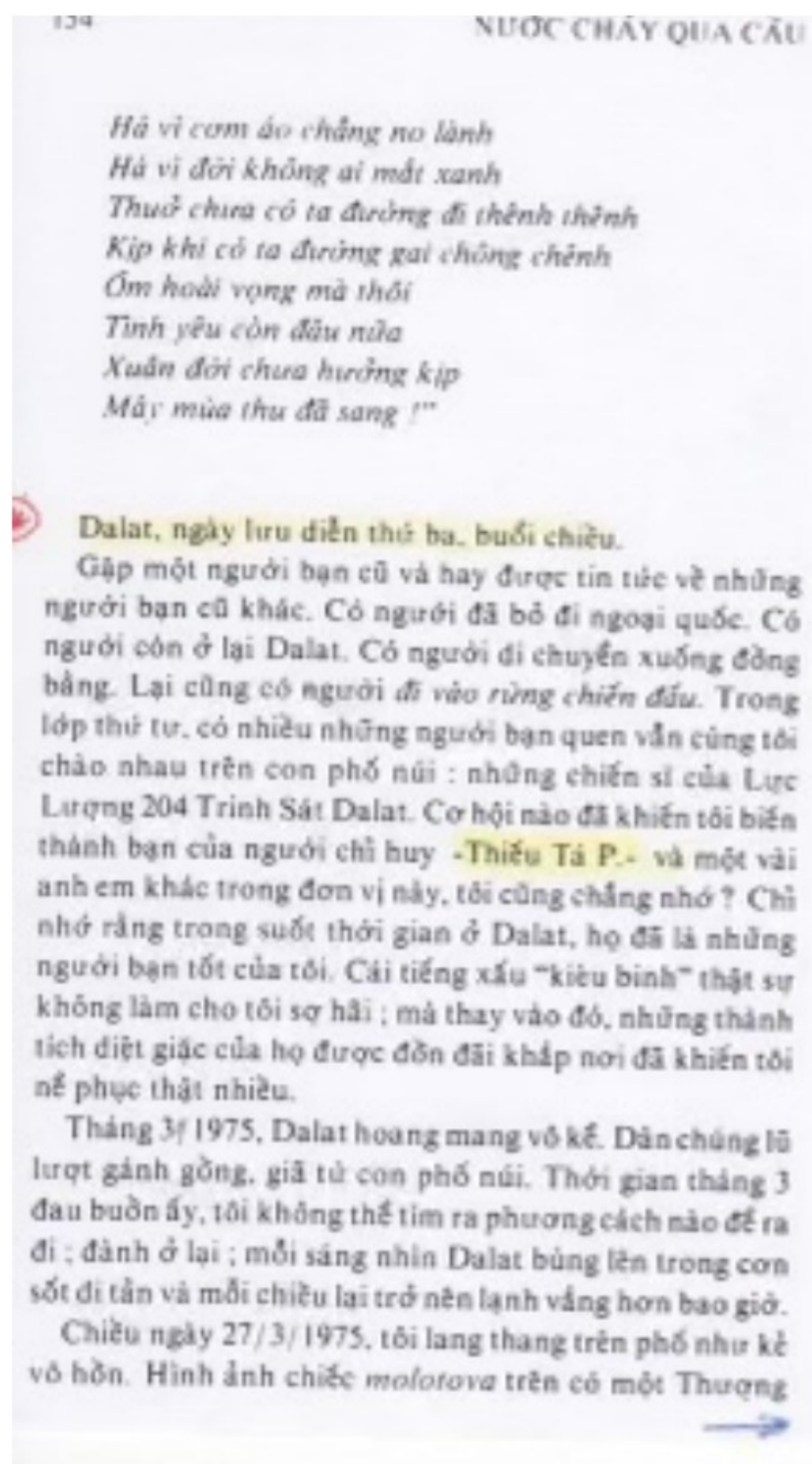
Hình ảnh trước rạp Xi-nê Hoà Bình năm Mậu Thân, nghe kể có tên Việt Cộng leo lên chỗ còi hụ bị trực thăng bắn. Còn khúc photo Hoàng Châu thì không hiểu lý do, có thể máy bay bắn hụt bay tới đó không chừng. Ai biết xin cho biết. hình trên Internet

Sau Mậu Thân, Việt Cộng còn tấn công Đà Lạt hình như hai lần nữa thì phải. Mình nhớ lần thứ 2, thì họ có làm mấy lô-cốt, xiềng chân lính của họ vào đó để tử thủ. Từ nhà mình, thấy sinh viên Võ Bị, chạy từ ấp Mỹ Lộc, cạnh chùa Linh Sơn, tấn công lên đồi, chạy vòng vèo như xi-nê. Nay về thì đồi trọc đã được thay thế bởi nhà và nhà. Kinh

Mình có hỏi về tiểu đoàn 204 thì mới hiểu là sau khi Hoa Kỳ rút quân thì đại đội trinh sát 302, được sử dụng để lấy tin tức Việt Cộng cho chiến dịch Phượng Hoàng, và những cái tên gì mình có đọc trong cuốn sách của CIA nhưng không ghi lại,.. được giải tán. Ai muốn thuyên chuyên về đơn vị nào thì làm đơn.

Đạo ấy đại tá Nguyễn Hợp Đoàn, tỉnh trưởng tỉnh Tuyên Đức kiêm thị trưởng Đà Lạt, rất thích đại đội này nên hỏi anh Phong thành lập tiểu đoàn 204 địa phương quân, giữ lại tất cả binh sĩ của đại đội này. Nghe ông Cornett kể là đại đội có trên 300 binh sĩ, nhiều hơn số quân của một đại đội. Đại đội 2 của tiểu đoàn là đại đội 302 trinh sát cũ. Hồi tháng 3, năm 1975 khi Di Linh bị chiếm thì tiểu đoàn của anh đã tái chiếm lại tỉnh lỵ này. Bắt sống được một tên thượng úy bộ đội và một chiếc xe Molotova, kéo xe này lên Đà Lạt, đậu ở khúc cà phê Hạnh Tâm, để giữ tinh thần của người Đà Lạt.

Một bài viết của một nhân chứng kể lại chiếc xe Molotova và thượng úy Việt Cộng bị bắt sống, cột ở xe để trước tiệm Hạnh Tâm, ngay góc Lê Đại Hành, nơi chiếc máy bay trực thăng Mỹ bị rớt mà mình có kể. Ai tò mò thì tìm trên bờ lóc của mình.

Ông tuý viên tham mưu trưởng trường Võ Bị kể là tiểu đoàn 204 và tiểu đoàn 277 đánh cầm chừng để người Đà Lạt có thời gian di tản. Anh Phong cho biết đã đánh thẳng vào và đã tái chiếm lại thành phố. Tiểu đoàn tổn thất khá nặng vừa bị thương và chết lên đầu cả 100 người. Ông này đi tù với anh, ông tuý viên cho biết là nghe ai kể lại, anh Phong nói sao không hỏi tui cho có bản gốc rồi cười.

Câu chuyện thăm dò qua các nhân vật Đà Lạt khi xưa. Anh Phong nói về bá hộ Chúc thì mình kể là đọc đâu đó, cho biết ông này khi xưa lên Đà Lạt, nấu nước sôi cho người Đà Lạt tắm, sau trở thành giàu có, xây cầu Bá Hộ Chúc cho người Đà Lạt sử dụng. (Có người phản hồi cho biết là tên bá hộ Chúc đã có từ thời ở Bến Tre, ông bá hộ Chúc lên Đà Lạt làm nhà thầu xây cất cho Pháp. Đạo ấy ít ai được pháp cho bằng lãnh thầu)

Anh Phong hỏi biết thằng Nghĩa, hớt tóc đôi diện rạp Ngọc Hiệp. Mình nói biết, anh ta kể khi xưa mỗi lần cắt tóc, ráy tai là ra tiệm tên này hớt, phải đợi ông Việt Cộng nằm vùng này hớt. Khi cắt tóc thì tên Nghĩa này hỏi anh ta đi hành quân chỗ nào,... sau đó anh Phong cười. Ai ngờ nó là Việt Cộng gộc chớ không phải CM 30. Rồi cười to. Ông Cornett có kể ở Phan Rang, ông hay đi cắt tóc ở tiệm Việt Nam. Một hôm có Việt Cộng tấn công căn cứ của ông ta thì sáng hôm sau, thấy xác của ông hớt tóc ngay hàng rào dây kẽm gai. Chán Mớ Đời

Mấy người thợ làm Công Quản Nước, ông thợ mộc và thợ hồ làm nhà cho gia đình mình đều là Việt Cộng nằm vùng. Sau 75 mới khám phá ra. Thậm chí có một chị người làm gốc Quảng, một hôm biến mất. Mới khám phá ra Việt Cộng gửi vào Đà Lạt rồi được lệnh đi đâu hay sợ chị Hoa làm chung, có ông anh bị chôn sống tại Huế nên sợ, không dám ở lại sợ bị bắt.

Anh ta cho biết là sinh năm 1942 chớ không phải 1940 như ông Cornett kể và bố ruột anh ta theo Việt Minh và bị Tây giết chớ không phải Việt Minh. Ông Cornett kể sai. Bố mẹ anh gốc người Bình Định, vào Đà Lạt sinh sống. Bố anh ta bị tây giết khi mới lên 3. Người cha mà ông Cornett kể có lẽ là ông bố nuôi, tây lai. Mình có kể là Domaine de Marie được

thành lập để giúp đỡ các người có hai dòng máu nên Đà Lạt sau đó có tây lai nhiều. Có kể vụ này rồi, tìm trên bờ lốc.

Mình có hỏi có bà con gì với Lê Xuân Ái, nhà ở Dốc Nhà Làng, tập kết ra bắc thì anh ta không biết Lê Xuân Ái là ai. Chỉ có thể hệ mẹ mình mới biết. Anh ta kể là hay nói với các niên trưởng là nếu anh ta sinh ra sớm hơn, 18 tuổi thời 1945 thì có lẽ anh ta đã đi theo Việt Minh, chống thực dân.

Việt Minh là viết tắt của Việt Nam Độc Lập Đồng Minh Hội, một tổ chức kháng chiến chống pháp gồm tất cả các đảng phái người Việt đạo ấy, kiêm cả đảng cộng sản. Dần dần đảng cộng sản cho thủ tiêu các đảng phái khác như nhạc sĩ Văn Cao kể là đại úy đặc công, đi với các đảng viên khác vào nhà cô đầu để giết tên nào của đảng Đại Việt đang theo nòng tiên nâu. Như ông Nguyễn Hải Thần, chống pháp mà sang biên giới tàu tối ngày phê theo nòng tiên nâu nên không khá.

Xin nhắc lại là khi pháp sang đánh chiếm Việt Nam thì người Minh Hương đã bán thuốc phiện cho người Việt để kiếm tiền, để “phản Thanh phục Minh”. Đạo ấy 50% đàn ông Việt Nam đều hút thuốc phiện. Pháp làm chủ luôn vụ bán thuốc phiện và rượu tại Việt Nam, lấy thuế rất cao để sử dụng trong việc cai quản Đông Dương và đem về nước.

Diễn hình ông Phạm Tuyên, tác giả bài “như có bác trong ngày đại thắng, chiếc gậy Trường Sơn,..”, em của bà tiệm thuốc tây Nguyễn Văn An, có bố là ông Phạm Quỳnh bị Việt Cộng thủ tiêu thả trôi sông vì không theo họ. Mấy người đi theo kháng chiến sau bỏ trốn về thành, thường được gọi là “Dinh tê” (rentrer) như nhạc sĩ Phạm Duy,... do đó mới có những trường hợp như anh theo Việt Cộng còn em thì theo Việt Nam Cộng Hoà.

Câu chuyện nói về du đảng Đà Lạt khi xưa. Anh ta kể là khi về Đà Lạt thì anh ta nói các du đảng nên đi lính, vào rừng đánh nhau với Việt Cộng như Sơn Beatles, Xí Rồ, Lai Thái,... Sơn Beatles thì đi lính biệt kích Mỹ, nay sống đâu ở Florida, Lai nay sống ở Texas. Anh nói Xí Rồ chém Đại Cathay để lấy tiếng nhưng nếu đánh tay đôi thì đại Cathay thua vì Xí

rõ võ nghệ rất cao. Mình nhớ có lần xem Xí Rô mở sòng bài Tài Xiu vào Tết ở trước nhà, có ai trúng lớn, ông thần này rút cái dao găm, thấy trên mặt bài. Mình quen Đào Văn Quý, hàng xóm của ông thần này. Hình như sau 75, nghe nói bị nghiện thuốc phiện, chết thì phải. Chán Mớ Đời

Quay qua nói chuyện về một bác hàng xóm của mình. Anh ta kể là trước khi đi hành quân, hay ghé tiệm bánh này ở khu Hoà Bình mua đem theo. Bà này không bao giờ thấy bà cười. Mấy chục năm sau, anh ta đi ăn cưới con gái bà ta lấy con của đại tá Phạm Ngọc Thảo (có kể trong Boston có gì lạ không em). Anh ta đi theo nhà trai, gặp bà ta mới thấy bà ta cười lần đầu tiên. Bác này nay nghe nói bị Alzheimer, bác trai mới qua đời trước Cô-vi. Anh có kể có người thuộc đại đội trinh sát 302, sau này qua mỹ học, tốt nghiệp luật sư, hành nghề ở Bolsa. Mình có nghe nói đến ông luật sư này.

Anh Phong kể hồi nhỏ có học Petit Lycée nhưng bị đuổi vì hay đánh lộn, sau phải lên học trường Tinh Hoa ở gần Số 4. Anh kể trong quân bạ bị điểm xấu vì đánh lộn, bị đình chỉ lên lon cả năm trời.

Anh kể có lần xuống Chi Lăng (Saint Benoît) uống cà phê, có chuẩn úy Phúc của đại đội anh, muốn vào PX nhưng có lẽ mới đi hành quân về nên đeo lon hơi xóc xếch quần áo nên quân cảnh không cho vào, đòi đánh. Ông chuẩn úy chạy ra nói nên anh hỏi quân số của chúng là bao nhiêu, nói 4 quân cảnh, bên anh có 6-7 chi đó nên anh và chuẩn úy đi vào trong khi mấy người kia ra xe lấy súng. Gặp quân cảnh hỏi chuyện thì quân cảnh lấy dùi cui tính đánh anh ta và chuẩn úy Phúc.

Lính của anh đang ra xe để lấy súng thì thấy quân cảnh sắp đánh anh ta nên lấy đại liên bắn chỉ thiên. Hôm ấy tổng thống Thiệu lên Đà Lạt, dự lễ ra trường của Võ Bị nên có tiểu đoàn Biệt Động Quân thiếp giáp đủ trò. Nghe súng bắn nên thiết giáp bắt đầu chạy ra, anh và đệ tử lên xe chạy về căn cứ ở Đức Trọng.

Vừa về hậu cứ là có truyền tin thông báo có tham mưu trưởng Võ Bị gọi. Anh ta biết ông này. Ông này hỏi có chuẩn úy Phúc không vì có nói cho Quân Cảnh biết khi muốn qua đồn canh. Sau vụ đó, chuẩn úy Phúc bị tù

6 năm, may không khai có anh ta dính dáng vào nếu không chắc cũng bị tù 3 năm. Anh chỉ bị tù treo vì thuộc cấp nhưng không được lên chức cả năm trời dù chiến công ào ào. (Còn tiếp)

Lần sau sẽ kể về Cò Giao, gốc Bến Tre.

Nguyễn Hoàng Sơn

*Trai Saigon như chim anh vũ
Trai Hà Nội như con chuột chù
Gái Saigon như cành liễu rũ
Gái Hà Nội như củ khoai môn
Chim anh vũ (thì) đậu cành liễu rũ
Con chuột chù (thì) gặm củ khoai môn*

Hùm Xám #3

Nói chuyện với Hùm Xám thì anh có kể sau khi mãn tù 10 năm ngoài bắc, xuống Bến Tre tìm cách vượt biên thì tình cờ gặp lại Cò Giao. Trước 75, thanh niên Đà Lạt rất sợ Cò Giao nhất là thời kỳ “Thanh Lọc” của chiến dịch Phượng Hoàng. Ông này hay đeo cái dùi cui nên thiên hạ sợ lắm. Con trai ra đường đều bị hốt về Thao Trường, để thanh lọc, xét giấy tờ và hớt tóc. Nếu mình không làm khi đi thi tú tài, con trai phải đi khám sức khỏe còn con gái thì không. Sau này được giải thích là họ bắt khám sức khỏe để xem ai bị bệnh sốt rét,...đa số là tù trong rừng ra.

Dạo ấy có nhiều học sinh ở đâu đâu về Đà Lạt học, với giấy tờ giả như dân Phan Rang, Nha Trang, Đơn dương, Cầu Đất,.. nhiều tên hơn mình đến 4-5 tuổi nhưng giấy khai sinh lại nhỏ hơn đến 3 tuổi. Trong lớp có vài thần đồng như vậy, 14-15 tuổi học đệ nhất. Có tên học chung, lâu lâu thấy xuất hiện vài tên mặt mày kinh hồn, không biết có phải nằm vùng trên rừng về. Kinh

Lính trinh sát 302 cải trang. Hình như có ông mỹ tên Cornett. Hình của Hùm Xám Đà Lạt gửi.

Cò Giao và một ông khác hay lái xe mô-tô Harley Davidson, đậu trước rạp Hoà Bình để thổi xét giấy tờ thanh niên đi xe gắn máy, thẻ hoãn dịch. Nhớ có lần mình chở tên hàng xóm, khai trượt tuổi chạy ngang khu Hoà Bình, bị CÒ Giao, chặn lại rồi giữ tên hàng xóm lại vì giấy tờ từ xứ khác đến, chưa có giấy hoãn dịch. Tên này mặt xanh như đất nhái, may mình thấy ông Ngô La, chủ tịch khu phố 1, quen ông cụ mình nên nói về gia thế tên hàng xóm. Ông Ngô La, biết bố mẹ tên này nên kêu cò Giao cho tên hàng xóm đi. Về nhà, mình bị bố tên hàng xóm chửi một trận. Không có mình là tên này vào Thao Trường, bị hỏi cung rồi. Chán Mớ Đời

Mình nhớ lần đầu tiên thấy cò Giao, khi học 10 ẻme được bà cô, dẫn cả lớp ra đường Hùng Vương phơi nắng, để chào đón Ngô tổng thống đi

kinh lý với đại sứ BUnker. Mình thấy hai xe mô-tô chạy trước chiếc xe huê kỳ đen, có gắn hai lá cờ Hoa Kỳ và Việt Nam Cộng Hoà, rú còi e e , cò Giao và một ông cò khác, đeo găng tay da màu trắng, hình như tên cò Đào, chạy xe dẫn đường, mặt vênh vênh, vừa thổi còi. Sau này lớn lên thì hay thấy ông ta hay đứng ngay trước rạp xi-nê Hoà Bình, thổi phạt, xét giấy tờ thanh niên. Mình chạy xe hay tránh mấy chỗ này cho tiện cuộc đời theo tiêu chí tránh cảnh sát không xấu mặt Sơn đen. Chán Mớ Đời

Phản hồi cho biết người đi chung với cò Giao là ông Trương Lài (Trương Lài là trung úy Cs đặc biệt, là thẩm sát viên. Cò Giao (râu kẽm) LLTuần cảnh, nhưng thường đi với nhau để phối hợp. Ông Bài, sau này có ông Mạnh.)

Đà Lạt dạo đó, tuần cảnh hay đậu xe tại nhiều địa điểm như rạp xi nê Hoà Bình, bùng binh Hải Thượng Việt Anh, bùng binh chỗ cầu Ông Đạo và trước rạp xi nê Ngọc Hiệp. Muốn vào phố là phải chạy qua những địa điểm này. Là không chận phụ nữ. Mình nghe bạn học cũ Yersin cho biết có cô nào học chung khi xưa, tên Nguyệt Thu thì phải, người đặt chất nổ ở rạp xi nê Ngọc Lan, khi họ cho lính mỹ mướn. Một Cô Võ thị Sáu Đà Lạt. Kinh

Hình như khi xưa, có thời cấm ngồi xe gắn máy hai chân hai bên, phải ngồi như phụ nữ, để tránh mấy tên Việt Cộng khủng bố, quăng lựu đạn.

Dalat, Chủ Nhật 12/1/1975

Đêm trong *dancing*, khách' thật đông.

Lúc tan việc, ông chủ Duy Tân mời cả ban nhạc ở lại uống *champagne* cùng nhóm Thiếu tá Phong. Mọi nhạc sĩ đều từ chối, chỉ riêng hai chúng tôi và Lan Vi nhận lời. Cuộc rượu nửa đêm bỗng dưng bất ngờ hào hứng, đại úy Chương nâng ly nói với chúng tôi:

"Ở đây, phu nhân anh Ngọc là nhất đó. Xin thành thật ca ngợi!"

Tiểu đoàn Trinh Sát 204 (trước thời 1973 có tên là 302) thuộc quyền thiếu tá Lê Xuân Phong, một trong những tiểu đoàn nổi tiếng của quân lực miền Nam trong cuộc chiến giai đoạn từ 68-75. Đóng căn cứ tại vùng ngoại ô Dalat, sĩ quan và binh lính tiểu đoàn 204 không những chỉ làm cho Việt Cộng e ngại vì các trận đánh dũng cảm, lại còn khiến đa số dân Dalat phải xa lánh vì các hành vi ồn ào hung hãn họ đã phô bày trên phố phường. Chủ nhân các nhà hàng, quán *café*, vũ trường đều tỏ ra sợ hãi mỗi lần họ xuất hiện. Báo chí một thời gán cho họ cái tiếng "kiêu binh".

Từ lâu nay, sau mỗi lúc hành quân, số đông quân nhân trong tiểu đoàn này vẫn đến Duy Tân khiêu vũ. Đêm nay trò chuyện với những người lính nổi tiếng ngang tàng ấy, tôi lại nhận thấy họ rất khả ái lịch sự. Từ thiếu tá Phong, đại úy Chương cho đến từng anh hạ sĩ quan và binh lính... tất cả đều không có chút gì hung hãn như tiếng đồn lan rộng. Đặc biệt thiếu tá Phong,

khuôn mặt quắc thước, ăn nói mềm mỏng với lính, đã gây được rất nhiều cảm tình trong cả tôi và anh.

Chúng tôi đàn cho họ nhảy, tiếng *violon* đơn độc nửa khuya hòa lẫn với men *champagne* ngày

Trong Cuốn Sách "Nhật Nguyệt buồn như n"

Anh Phong hỏi CÒ Giao sao không đi vượt biên. Ở đây có đủ ghe thuyền mà. Cò Giao kêu và khuyên không nên vượt biên tại vùng này. Tui gốc Bến Tre mà Việt Cộng kêu là quê hương đồng khởi, công an bắt người vượt biên, gặp người thân tui nó cũng đánh. Cò Giao khuyên tìm chỗ khác. Nghe kể dạo ấy vùng Đồng Nai có tên cán bộ công an nào bán bãi cho thiên hạ đi vượt biên.

Mình có tên bạn tổ chức vượt biên, bị công an còng đầu rồi tên cán bộ này dọa nhốt tù, kêu hẳn lên Sài Gòn, cho 2 tên công an đi theo, kéo dân Sài Gòn muốn vượt biên, đi ngõ hẳn cai quản để bán bãi. Anh bạn kể, thiên hạ đưa vàng mua bãi, xe chở vàng nặng khiến xe 2CV bẹp xuống về đưa cho hẳn. Nghe nói sau này tên này bị Hà Nội vào bắt, xử tử. Chắc không chia chác đều.

Anh chàng kêu là tên công an này làm cái giấy giả cho hẳn là công an. Có hai tên công an thiệt, ôm súng đi kèm, sợ hẳn bỏ trốn. Một hôm, hai tên công an chạy về kêu công an Sài Gòn lấy súng của chúng. Hẳn phải chạy đi kiếm công an Sài Gòn, rồi đi nhậu để xin súng lại. Anh bạn kêu tao là công an giả mà lại đi chuộc súng cho công an thiệt. Lúc đi thì tên chúa trùm công an, kêu để gia đình nó đi trước, hẳn ở lại, để làm thêm vài chuyến cho hẳn nhưng anh bạn mình kêu ừ ừ rồi trốn dưới tàu khi đàn em hẳn gọi tên. Chán Mớ Đồi

Anh Phong kể dạo ấy Liên Hiệp Quốc muốn chấm dứt chương trình ty nạn nên Mã LAi, Nam Dương không nhận người vượt biển nữa. Bên Mỹ, các cộng đồng người Việt biểu tình lên tiếng, chống dẫn độ về Việt Nam. May thay có tàu Cap Anamur của Đức quốc và Île de lumière của Pháp quyền tiến đi cứu người Việt vượt biển. Tàu anh được Cap Anamur cứu vớt, chở về hải cảng Hamburg, Tây Đức. Trước khi cập bến, họ có quay đài truyền hình, phỏng vấn anh Phong và được trình chiếu trên đài truyền hình đức. Mình có xem một chương trình đài truyền hình đức, kỷ niệm 20 năm con tàu Cap Anamur thấy mít và người hoa nói tiếng đức rất.

Hai ông Cornett và Beckett đang đóng quân tại Đức quốc, xem đài truyền hình nhận ra anh ta và hai người lái xe chạy từ căn cứ quân sự mỹ lên đến cảng Hamburg. Khi tàu này cập bến thì 2 ông lính mỹ này nhảy lên tàu và ôm lấy anh Phong. Cảm động lắm! Họ kêu chính phủ mỹ bỏ rơi Việt Nam nhưng chúng tao không bao giờ quên bạn đồng đội, chiến hữu đã từng vào sinh ra tử tại chiến trường.

Tình đồng đội có cái gì thiêng liêng lắm. Bỏ mình khi xưa giải ngũ nhưng có mấy người bạn từng đi lính chung như chú Be, xóm Địa dư,

chú Lữ, chú Thi, nhất là chú Ký, rất thân nhau, mỗi khi gặp nhau là nói chuyện với nhau từ năm Canh Thìn đến năm Kỷ Dậu. Chú Ký sau này đi tù cùng ngày và ra tù cùng ngày với bố mình.

Có lẽ vì vậy, khi đi tù, mẹ mình đi thăm nuôi, bố mình gánh thức ăn vào rồi đưa cho ai đó, chia nhau ăn khiến mấy đứa em mình rên, ở nhà đói, nhịn để thăm nuôi bố mà ông đem chia cho bạn tù hết. Có anh Mười, bạn ở tù, kể cho mình nghe là bố mình đã cứu anh ta thoát chết trong tù. Sau này anh hay lại nhà phụ giúp ông cụ mình, đâm lưng như thời ở tù. Có lẽ mình học được cái tính này của ông cụ.

Có lần một anh bạn người Hoà Lan, nói với mình là chúng ta không có quyền lựa chọn khi sinh ra. Anh ta muốn nói là xứ anh ta có hai tôn giáo: Tin Lành và Công Giáo. Nếu sinh ra ở cái đường bên tay trái thì được rửa tội theo đạo Tin Lành và bên phải thì theo Công Giáo. Cũng thờ chung một chúa nhưng cứ đánh nhau, tranh cãi cả mấy 100 năm qua. Đến xứ Ái Nhĩ Lan, phải cẩn thận thậm chí ở Hoa Kỳ. Nếu chúng ta gặp một người Ái Nhĩ Lan, không bao giờ gọi thủ đô Belfast của họ là Londonderry, tên gọi của người Anh Quốc. Người Ái Nhĩ Lan có thể đâm vào mặt chúng ta.

Những người sinh tại miền bắc mà thích nghe nhạc vàng thì bị đi cải tạo. Có ông nào tên Nguyễn Văn Lộc ở Hà Nội, có bí danh là Loc Vàng bị đưa đi cải tạo 10 năm vì hát nhạc vàng. Khi mãn tù, về lại Hà Nội thì nghe nhạc vàng hát đầy đường. Bây giờ Hà Nội lại cổ võ phong trào Boléro. Khi xưa ai vượt biển thì gọi là phản quốc nay thì khúc ruột nghìn dặm. Chán Mớ Đời

Mình muốn gặp lại mấy ông thợ của ty công quản nước, làm dưới quyền ông cụ mình, hay mấy ông thợ hồ, thợ mộc, làm nhà của gia đình mình trước 75, nằm vùng, để xem họ nói gì sau 45 năm, đã giúp Hà Nội trở thành bên thắng cuộc.

Đạo còn học sinh, mình nghe đám học chung sợ đại đội trinh sát 302. Kêu 302 đánh trận mới về phép, tránh ra đường. Ra hải ngoại, mình thấy tây đầm chúng tranh cãi bú xua la mua nhưng ít khi thấy chúng dùng vũ

lực đánh nhau. Dân thợ thuyền thì có thể đánh nhau chớ học đường thì chả bao giờ thấy.

Thanh niên ở Việt Nam bị nhiễm văn hoá của tàu qua các truyện Thủy Hử, Kiếm hiệp,... Văn hoá bạo lực, võ biền. Có lần mình mua truyện Thủy Hử và Kim Dung dịch sang anh ngữ cho thằng con đọc để cha con có chuyện để nói. Đọc được vài trang thằng con kêu sao bọn tàu này, cứ gặp nhau là đánh nhau, không nói năng chi, chán quá. Nó chỉ thích truyện Tam Quốc Chí, bố con có chuyện để nói về Tào Tháo, Lưu Bị và Khổng Minh.

Mình thấy có nhiều phản hồi về đại đội trinh sát 302. Có người thương có người ghét. Mình đoán là lính ra trận đánh nhau, chiến hữu đồng đội chết trước mặt, về Đà Lạt, thấy mấy tên để tóc dài, hô hào Make Love Not War thì cũng nổi điên lên, tấn cho vài đá. Mình nhớ đa số mấy tên con nhà giàu hay để tóc dài, nhảy đầm, hút xì-ke rồi đánh lộn không được nên kêu 302 đánh dùm. Mình chả bao giờ dính dáng đến đánh lộn ngoài phố. Nhất!

Ban tam ca Sao Băng của Phương Đại, Thanh Phong và Duy Mỹ...có bài hát khá hay “tôi trở về thành phố” nói lên nỗi niềm của người lính từ chiến tuyến về thành đô.

Nhờ đọc cuốn sách của ông Mỹ, mình mới hiểu thêm về đại đội trinh sát 302 mà Việt Cộng rất sợ thời đó. Có một cuốn phim Mỹ “Ride the thunder” kể về một người lính Việt Nam Cộng Hoà, bị đồng minh bỏ rơi sau khi người Mỹ về nước. Rất thảm.

Người Mỹ sang Việt Nam kêu Cộng Sản không tốt rồi đưa súng đạn cho chúng ta đánh nhau. Sau họ bắt tay với Trung Cộng, bán coca cola và kem đánh răng thì họ rút về nước. Chúng ta phải tự lo cho thân mình, không tin vào ai cả.

Mình có coi một phim tài liệu về chiến tranh Việt Nam, có một ông người Nga giải thích lý do Hà Nội thắng. Đạo ấy Hoa Kỳ ủng hộ Do Thái khiến nhóm quân đồng minh ả rập bị Do thái đánh te tua nên nhóm

Ả Rập mới cấm vận dầu hoả khiến Hoa Kỳ bị chới với. Một thùng dầu thô gia tăng gấp 3 lần trong 1 đêm. Bên mỹ, người ta xếp hàng để đổ xăng cả mấy dặm. Lạm phát gia tăng, ngân sách chiến tranh Việt Nam bị giảm quá cỡ khiến quân đội Việt Nam Cộng Hoà không được yểm trợ như trước. Thời đó người ta hô hào Kiệm Ước, thắt lưng buộc bụng.

Mình nhớ ông cụ được phát phiếu xăng khi xưa rất nhiều, nên cho bạn bè sau đó thì bị hạn chế đâu dám chạy xe khơi khơi. Tên lính an ninh quân đội hàng xóm, đêm qua nhà mình ăn cắp xăng ở xe ông cụ. Ngược lại Liên Xô có dầu hoả nên tha hồ tiếp tế cho Hà Nội. Họ có mỏ vàng nên các sư đoàn bắc việt vào nam, họ đem theo vàng để mua thực phẩm để tiếp tế cho quân đội họ. Khởi cần phải chuyên chở vì dân miền nam, nằm vùng sẵn sàng bán cho họ.

Mẹ mình kể cô BA Chi, tiệm Bình Lợi ở Đà Lạt, có môn bài bán gạo, nằm vùng. Cô ta không dám bán thẳng cho Việt Cộng nên gọi mẹ mình vào kê có 100 bao gạo trong kho, ai mua thì cứ vào lấy giá \$3,000/ bao. 1 tiếng đồng hồ sau có một bà đến hỏi mẹ mình mua 100 bao gạo. Sau 75, mẹ mình gặp lại bà này, làm lớn. Ngoài ra cô Ba Chi lâu lâu kê xe hàng bị Việt Cộng chặn tịch thu hết hàng hoá, đánh thuế vì chở thẳng vô trong rừng cho Việt Cộng. Chán Mớ Đời

Đà Lạt khi xưa, có nhiều giàu có làm ăn, phải nộp thuế cho Việt Cộng, sau này tưởng có công với cách mạng, ai nhè họ cho ra toà án nhân dân lên án tư sản, vớt hết tiền bạc. Cuối cùng đi vượt biển, làm lại cuộc đời.

Mình nhớ vụ tên khủng bố Carlos, từng bắn chết hai người Pháp thuộc cơ quan an ninh Pháp tại Paris, có tổ chức bắt các bộ trưởng dầu hoả của OPEC ở thủ đô Wien của Áo quốc. Mình đoán là Hoa Kỳ và đồng minh, mướn tên này để răn đe nhóm OPEC, xuống giá dầu lửa. Kissinger có tuyên bố, sẽ đổ bộ vào Saudi Arabia.

Hùm xám Đà Lạt vượt trại Ba Khe, Yên Bái

Mình có đọc một bài báo bằng anh ngữ nói về thiếu tá Lê Xuân Phong, đại đội trưởng của đại đội trinh sát 302 Đà Lạt xưa, vượt trại cải tạo Ba Khe, chạy qua biên giới Lào, bị dân Pathet Lào, báo với bộ đội đến bắt, giải về Việt Nam lại.

Mình đọc cuốn sách của ông Al Cornett, cựu nhân viên tình báo của Hoa Kỳ, kể về cuộc đời của thiếu tá Phong, ông Hùm Xám Đà Lạt. Có vài chỗ mình hơi thắc mắc nên có hỏi anh Phong. Anh cho biết là bố anh ta, gốc người Bình Định, theo Việt Minh và bị tây giết. Mẹ anh ta đi bước nữa, lấy một người lai Tây, làm hướng dẫn viên săn bắn cho người Pháp và âu châu. Anh ta có gửi mình tấm ảnh lúc 16 tuổi, đi săn với kế phụ. Kế phụ của anh không bị Việt Cộng giết như ông Cornett kể lại. Có ông mượn nhà kể là bố ông ta người miền Tây, bị Việt Cộng đem về, lấy cái rựa chặt đầu trước toàn gia đình và xóm làng.

Anh ta có trên 50 cái huy chương Việt Nam Cộng Hoà, và 3 huy chương Hoa Kỳ gồm 1 American Star và 2 American Brown của Hoa Kỳ. Bị kỷ luật nếu không thì chắc cũng lên cấp bậc khá hơn. Mình đọc khá nhiều sách báo của người Mỹ tham chiến tại Việt Nam, theo hai ông lực lượng đặc biệt Hoa Kỳ Cornett và Beckett thì họ không cố vấn cho thiếu tá Phong mà học hỏi rất nhiều ở ông ta. Ông là một trong những người lính Việt Nam Cộng Hoà mà họ từng chiến đấu bên cạnh và nể phục nhất.

Đi phục kích Việt Cộng, anh không nhảy trực thăng mà đi bộ mấy ngày để đến địa điểm như trong bản đồ vì đi trực thăng sẽ làm ồn ào, mất yếu tố bất ngờ, không thể phục kích được. Ngoài ra anh ta có tài đoán biết sẽ đụng độ quân thù lúc nào. Đó là nhờ khi còn bé đã theo kế phụ đi săn, học nghề theo dõi dấu thú rừng.

Mình có vào trang nhà của một phi đoàn Hoa Kỳ, từng tham chiến tại Việt Nam, có kể họ đóng quân tại Động Ba Thìn nên thắc mắc thì được anh Phong trả lời đó là căn cứ huấn luyện của lực lượng đặc biệt Hoa Kỳ tại Cam Ranh mà phi đoàn AC92, có nhiệm vụ bảo vệ. Có người của phi

đoàn này kể cho mình là ông ta có mặt tại phi trường Cam Ly khi tổng công kích Mậu Thân xảy ra. Có dịp mình kể lại cho bà con đọc.

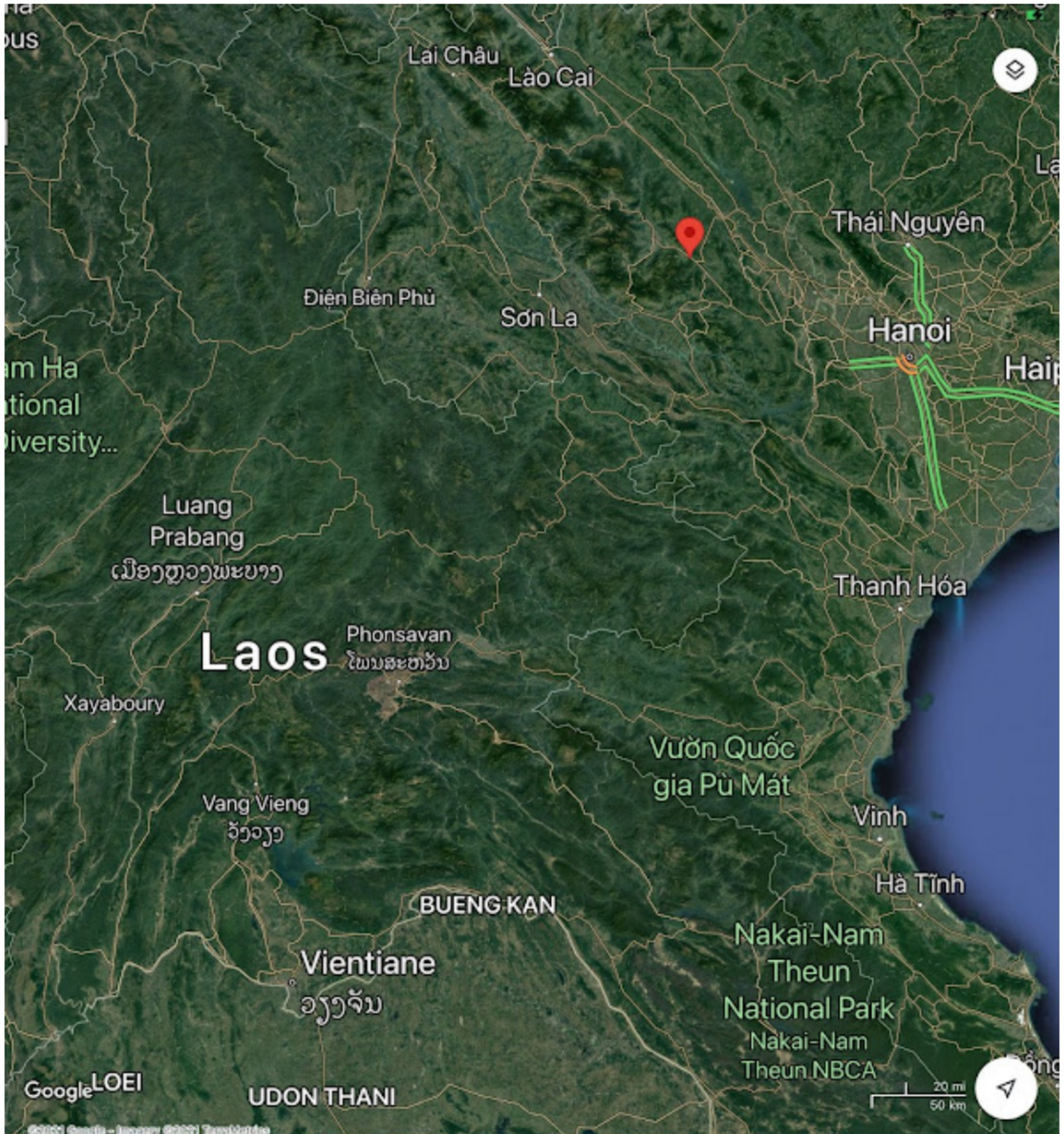
Hình lính Trinh Sát 302 Đà Lạt chụp với ông Al Cornett, cố vấn tình báo lực lượng đặc biệt

Như mình đã kể lần trước thì tiểu đoàn 204, hậu thân của đại đội 302 trinh sát Đà Lạt, đã đánh chiếm lại DiLinh vào tháng 3 năm 1975, thiệt hại khá nặng, vừa chết vừa bị thương trên cả trăm người. Có bắt sống được một tên thượng úy Việt Cộng và một chiếc xe Molotova, được kéo lên Đà Lạt, để ngay khúc đường vào chợ Đà Lạt, trước tiệm cà phê Hạnh Tâm, cột ông thượng úy cho dân Đà Lạt đến xem, động viên tinh thần chiến đấu của người Đà Lạt.

<https://www.anhdao.org/a1507/da-lat-dau-thang-tu-1975>

Sau đó, khi nghe lệnh rút quân, anh Phong và lính chạy về Sài Gòn trong những ngày cuối cùng của Việt Nam Cộng Hoà. Anh ra trình diện và được đưa ra bắc cải tạo. Năm 1977, anh và 3 người tù khác, tổ chức vượt trại cải tạo Ba Khe (Yên Bái). Anh kể hình như ông trời đã quyết định mọi thứ. Tụi anh dự định cướp súng tên bộ đội đi tuần ban đêm để chạy trốn nhưng hôm đó tên này đi tuần với con chó nên phải bỏ trốn bằng tay không.

Châm đở là địa điểm Ba Khe, Yên Bái, gần Sơn La. Hôm nào anh Phong rảnh mình sẽ hỏi kỹ lại để xem bản đồ.

Anh kể mệt lắm, có một người trốn trại chung bị bắn chết (nhảy dù), còn ông Lý, thiếu tá trưởng quân đội sinh ngữ thì chân bị thương nên làm chậm cuộc chạy trốn. Theo bài báo thì trại cải tạo nằm gần Điện Biên Phủ, biên giới Lào. Đi rừng mà không có thức ăn.

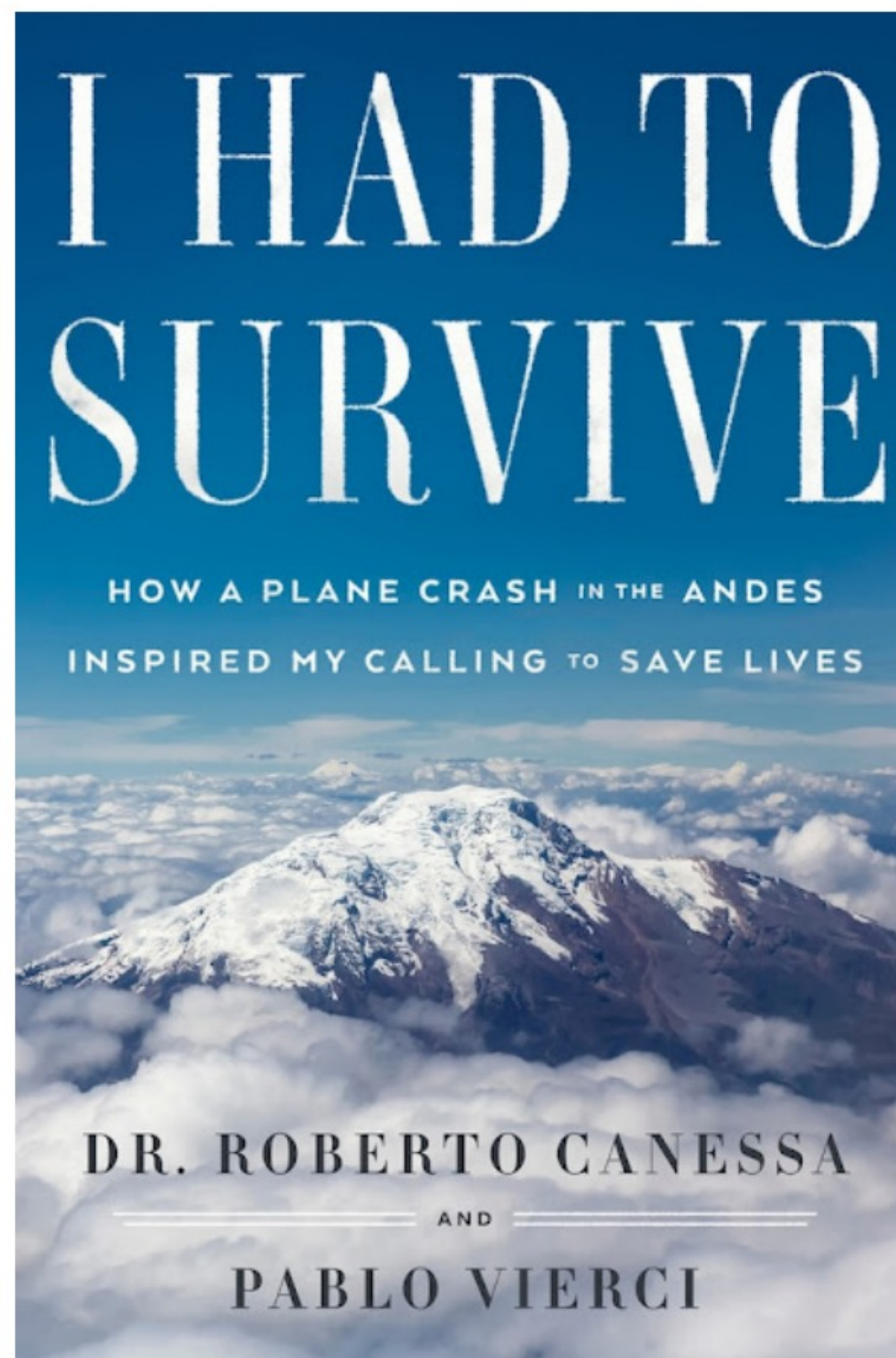

Xem không ảnh thì cho thấy rừng núi đây.

Ông Cu, lực lượng đặc biệt, lặn mò trôn Việt Cộng trong rừng 21 ngày, kể là có thấy chuối nên có lấy ăn ít ít, để xem có bệnh hoạn gì không thêm đọt chuối. Còn 3 người chạy trôn nhà tù Việt Cộng thì không thấy gì cả ngoài sâu róm, lấy hui lửa đốt lông để ăn. Thiếu ăn lại đi trôn suốt 57 ngày nên người yếu lã lẫm.

Anh ta kể là khi xưa đọc tin tức có chiếc máy bay rơi trên núi Andes. Ngày 13 tháng 10 năm 1972, một chiếc máy bay của không quân Uruguay, chở 52 hành khách và một đội banh bầu dục , rớt trên sườn núi giá lạnh. 72 ngày sau tại nạn người ta cứu vớt được 16 hành khách sống sót, mới nghe đến việc họ đói quá, phải làm thịt các hành khách chết để ăn.

Người sống sót lúc đó 19 tuổi, sau này học y khoa để giúp đời. Mình có xem phim này khi trình chiếu bên Tây.

Mình nghe kể là có người Việt đi vượt biên cũng phải ăn thịt người chết để sống sót. Anh Phong kể khi xưa nghe chuyện này thì không tin nhưng lúc chạy trốn đói quá, mà ông thiếu tá Lý bị thương nên có ý nghĩ là nếu ông ta chết thì chắc sẽ làm thịt để ăn quá. Sau này bị bắt lại, anh ta có hỏi ông bạn đồng hành tên Sảng thì phải. Ông này cũng thú thật là cũng có ý nghĩ như vậy khi đói quá.

Vượt qua biên giới Lào, tính dưỡng sức rồi đi bộ qua Thái Lan, ai ngờ vào làng của người Pathet Lào, đi cả ngày ra chỗ quận để báo, khiến bộ đội đến bắt. Đói quá nên chẳng muốn chống cự. Mình nghe gia đình kể; có lần vào thăm nuôi ông cụ thì quản giáo không cho gặp, mới khám phá ra ông cụ vượt ngục được 3 ngày thì đói quá trong rừng, nằm đợi Việt Cộng bắt đem về nhốt. Từ đó hết dám trốn.

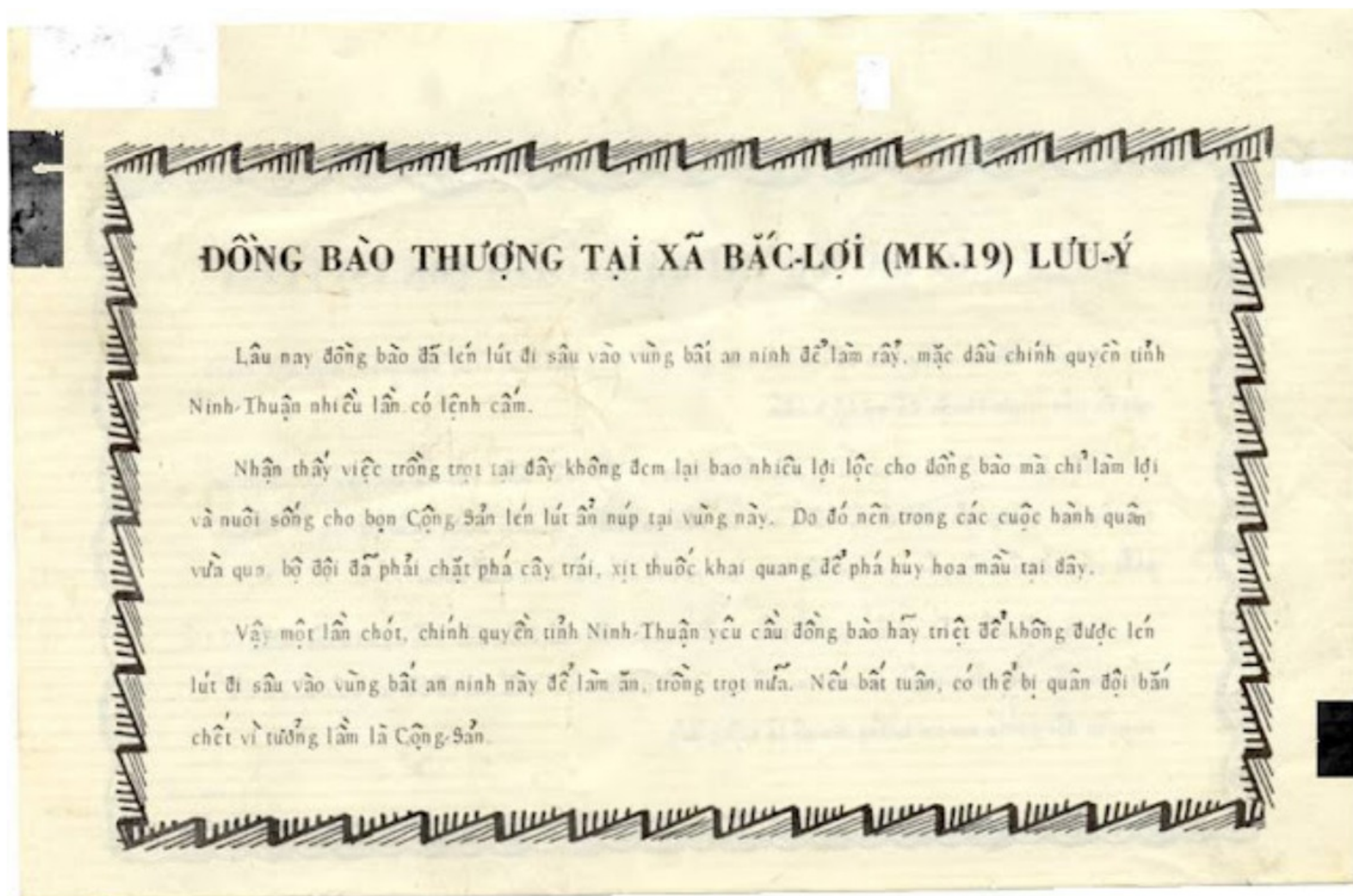

Hình hai cố vấn quân sự mỹ gặp lại thiếu tá Phong, ông HÙM Xám Đàlat sau bao nhiêu năm cách xa.

Anh Phong kể là lúc Việt Cộng còng đầu hai người để dẫn giải về Việt Nam, ông thiếu tá Lý thì bị thương nặng nên họ không đem về. Không biết sống chết ra sao. Đi ngang qua cái cầu, anh và đồng đội nghĩ là sống đến giờ là được rồi, về kỳ này thì hết mong ra tù, gặp lại vợ con. Nên cả hai nhảy xuống cầu, xem như giải phóng cuộc đời tù cải tạo. Ai ngờ nước ngập tới ngực, bộ đội chạy xuống đánh cho một trận như tử.

Về tới trại thì anh Phong bị phạt nặng lắm, sau đó không còn được bố trí ra ngoài lao động nữa vì sợ lại nghiên cứu cách trốn. Cho làm việc như gánh nước, chùi cầu tiêu,... nhờ có bạn bè, gia đình bên pháp tiếp tế nên mới sống đến mãn tù. Đâu trên 10 năm.

Truyền đơn do người Mỹ chụp lại khiến mình nhớ có thời máy bay trực thăng hay bà già bay trên khu nhà mình, rải truyền đơn kiểu này, khiến con nít như mình chạy đi lượm mẹt thờ. Hôm nào rảnh sẽ kể vụ này như hồi chánh viên Nguyễn Văn Bé.

Nói chuyện về săn bắn, anh Phong kể khi xưa thích đi săn thú rừng nhưng ngày nay, không còn cảm hứng nữa. Khi xưa bắn chết được một

con thú là cảm xúc dạt dào như dạt được cái gì, nay thì thấy không cần thiết. Chắc đi tu được rồi.

Câu chuyện khiến mình nhớ đến một khách hàng mỹ, mời mình đi câu. Hai vợ chồng hôn hờ lắm vì lần đầu được lên tàu ra khơi. Ông mỹ chạy lại chỗ ngoài biển để mua cá cơm làm mồi, sau đó đưa mình cần câu, bảo lấy con cá sống móc vào lưỡi câu rồi thả xuống biển, nơi mà radar của ông ta báo là có đàn cá đang đi qua.

Mình vừa thả xuống biển thì giật lên thấy con cá, đôi mắt nhìn mình như trách móc lại kêu chét chét khiến mình sợ quá. Nói với vợ thôi không câu nữa. Về nhà ông mỹ chia cho cá để ăn sushi. Từ đó tởn đến già không dám đi câu nữa. Sau vườn nhà mình có con thỏ hay bò vào để ăn cỏ, làm cháy hết cỏ. Mình mua súng hơi bắn bi về, thấy con thỏ, nạp đạn nhưng thấy nó nhìn như hỏi tại sao bắn tao nên buông súng, đem trả lại.
Chán Mớ Đời

Anh ta kể trong tù, bị ăng tên báo cáo nên hay bị quản giáo hạch sách nhưng cứ nghĩ không bao giờ ra tù nên cứ trả lời tếu tếu. (Còn tiếp)

Hùm Xám và không tặc Đà Lạt

Đang đi vườn về, hôm nay ở vườn nóng đến 100 độ F nên phải kiểm xem nước tưới cho ngày mai ra sao. Mới về tới nhà thì ông Hùm Xám Đà Lạt gọi, kêu có thằng nào nó còm trên tài khoản của em, kể là hẳn đi uống bia với anh ở Sài Gòn. Anh đâu có uống rượu được đâu. Nếu uống rượu vào là tim anh nó đập như nhảy ra khỏi ngực. Lạ đời!

Anh Phong cho biết anh ta không uống rượu được, cũng không hút thuốc lá luôn. Thiên hạ không biết anh, cứ kêu anh ta nhậu quên trời quên đất.
Chán Mớ Đời

Mình nói có nhiều người lạ lắm, đọc bài em kể về Đà Lạt, như vụ trực thăng rơi ở hồ Xuân Hương, ngay Thủy Tạ, thì có anh chàng nói là học sinh Trần Hưng Đạo, có mặt ngay đó, đang uống cà phê tùm lùm hay khi trực thăng mỹ rớt ngày dốc Lê Đại Hành, anh ta cũng thấy người chết.

Anh Phong nói là trực thăng Mỹ rơi ở dốc LÊ Đại Hành là chiếc trực thăng chở anh đi hành quân về, anh có xe Jeep đến chỗ về căn cứ nên không ngồi trên đó nữa. Máy thăng Mỹ lượn qua khách sạn MỘNG Đẹp để chào mấy cô gái điếm ở đó nên vướng dây điện hay gì đó, rơi, xuống. Chỉ có bị thương. Mình có đọc tài liệu trên trang nhà của AC92 của Mỹ, có nguyên tài liệu điều tra về vụ rơi máy bay này, không ai chết cả. Người Việt mình thì thích thêm muối mắm vô cho vui. Tự kêu mình là nhân chứng. Đà Lạt nhỏ bé, không có gì làm nên thiên hạ hay nô bậy bạ.

Bãi đậu trực thăng cạnh Thủy Tạ Đà Lạt nơi trung tá Nghĩa bị đánh cắp trực thăng khi vào chợ Đà Lạt mua hoa cho bồ nhí.

Anh Phong kể là năm 1967, 1968, anh đóng ở Phú Sơn với nhóm Dân Sự Chiến Đấu, đa số là người Thượng. Đầu năm 1967, làng Tà Hine gần cầu Đại Ninh. Cô em mình có thời đi dạy ở đây khi Việt Cộng vô rồi trốn vượt biển luôn. Anh ta kể có vài Nghĩa Quân và người Thượng giữ

làng nên khi Việt Cộng đánh chiếm cái làng. Họ biết quân mình sẽ vô giải vây, chiếm lại nên họ để ít người ở lại làng rồi ra ngoài nằm phục kích.

Vùng Phú Sơn, nơi trung úy Lê Xuân Phong đóng trước khi về Đà Lạt vào năm 1969

Quân mình vào, đâu 1 trung đội thì bị phục kích, đánh toi bời hoa lá, có 2 sĩ quan mỹ và 2 lính mỹ tử trận. Có một đại đội mỹ của Airborne 101,

lên đóng quân ở ngoài. Hỏi có bao nhiêu quân địch, không ai biết nên họ cứ cắm trại ở ngoài. Có em tướng Đồ Cao Trí, là Đồ Cao Luận, lực lượng đặc biệt, cũng bị mất tích trong vụ hành quân này.

Ông Đồ Cao Trí đang làm đại sứ ở Đài Loan hay đâu, bay về liền. Vào phòng họp, tướng Đồ Cao Trí hỏi bao nhiêu quân địch, không ai trả lời được. Ông tướng chửi thề, không biết bao nhiêu quân địch mà lại dám đi vào để bị phục kích. Ông tướng nghe em bị mất tích lại nóng, quăng ba toong đủ trò. Mấy ông thám báo, an ninh quân đội ló ngó, bị chửi đủ trò. Ông tướng Trí sau này bị giết khi trực thăng nổ trên trời. Có giả thuyết là các tướng miền nam tham những buôn lậu giết ông ta. Nghe kể ông ta đánh giặc rất giỏi.

Dạo ông cụ mình bị đổi lên Ban Mê Thuật, mẹ mình có nhờ ông Đồ Cao Luận, bố của tướng Đồ Cao Trí, hay đến nhà ông hàng xóm nhà mình nhậu mỗi ngày. Ông này nói nhỏ với tướng Đồ Cao Trí nên ông ta can thiệp để bố mình được đổi về Đà Lạt lại. Khi nghe tin tướng Đồ Cao Trí bị rơi máy bay thì bố mẹ mình buồn lắm, có thắp hương cho ông ta. Mình có vào đến cái cổng nhà của ông tướng này, ở ngay Bờ Hồ, phía sau là trường Yersin. Tên hàng xóm, có người bà con làm gác đàn cho ông tướng này nên hay kêu mình chờ lại đây để hắn nói chuyện chi đó.

Nghe nói khi tướng Đồ Cao Trí bị rớt máy bay, bà Thiệu và bà Khiêm không dám xây nhà ở cạnh bờ hồ nữa. Hai bà có chiếm đất ngay cạnh nhà tướng Đồ Cao Trí. Ông thầy địa lý nào từ Hongkong bay qua, kêu long mạch không tốt chi đó. Xây nhà là chết như ông Trí. Hình như khúc này, chưa thấy xây cất nhiều, chắc cán bộ lớn nào chiếm đất ở đây sợ long mạch. Chán Mớ Đời

Làng Tà Hine, nơi cô em mình có thời đi dạy ở đây trước khi vượt biên. Thấy làng Tu Tra, nơi một anh bạn học cũ và một cô hàng xóm đã sống đây 5 năm để dạy các em người CHu Ru.

Cuối cùng anh Phong xin đưa ý kiến, xin cho toán anh ta vào trình sát, coi tình hình ra sao, khiến mọi người mừng, như đã giúp họ thoát cơn thịnh nộ của tướng Trí. Lúc toán anh vào mấy ngày sau đó thì Việt Cộng đã rút đi hết rồi. Nguyên trung đội bị phục kích chết gần hết. Việt Cộng

lột áo quần của mấy người Mỹ, bỏ xác họ trên chuồng heo. Thấy gà không dám ăn vì chúng ăn dòi của các tử thi.

Tìm được xác của ông Đỗ Cao LUẬN, bị Việt Cộng chặt cánh tay để lấy cái lắc vàng. Nhờ vụ này mà sau này họ đưa anh về Đà Lạt, với đội trinh sát 302. Anh nói thường anh đi nhảy toán 5 người. Thấy địch thì theo dõi, báo cáo rồi chuồng trong khi tụi mỹ thì chúng đánh liền, kêu phi cơ đến thả bom. Lính mình đâu có súng đạn, hỏa lực như lính mỹ. Đánh giặc kiểu nhà nghèo. Đọc tài liệu của mỹ, thì quân họ đóng đồn, họ cho trực thăng đem đồ ăn nóng đến các tiền đồn.

Anh nói có lần bắt được một gái Việt Cộng, lấy cung thì cô nàng nói biết mấy chỗ để súng của Việt Cộng nên họ kêu toán anh đi với cô Việt Cộng. Tụi mỹ đi hôm đó lại đem theo quân khuyển. Vấn đề là con chó cứ lâu lâu nằm xuống khiến mỹ mít gì nhảy qua trái, nhảy qua phải để chuẩn bị địch quân xuất hiện. Phải đợi 15 phút xem động tĩnh mới đi lại, làm vậy hoài khiến anh sợ, nói với cô vấn mỹ là nếu cứ nhảy qua nhảy lại dễ bị trúng mìn của Việt Cộng, cài hai bên đường mòn. Lúc ngồi nghỉ ngơi thì con chó bò lại ngửi cái phao câu của cô gái tải đạn Việt Cộng.
Chán Mớ Đồi

Được biết là quân khuyển khi đi hành quân thì có 4 tên mỹ đi theo, có thể điều khiển nó. Trong trường hợp 4 tên lính mỹ tử trận thì có quy lệnh ông HÙM Xám hay các toán viên phải bắn chết con chó vì không điều khiển được con chó. Con chó có lon là trung sĩ thì phải. Kinh

1967 - Members of RT Idaho a SOG recon team stand in front of their VNAF H-34 "Kingbee" Helicopter

Mình có hỏi vụ trực thăng rớt ở Thủy Tạ thì anh nói không biết ngược lại vụ Việt Cộng đánh cắp máy bay trực thăng của trung tá Nghĩa ở Thủy Tạ thì anh cho biết là xạo. Ngày nay gọi là Fake News. Mình có kể vụ này khi xưa, có một tên phi công trực thăng, được huấn luyện bên mỹ về nhưng người ta sưu tra, nghi ngờ vì có thân nhân theo Việt Cộng. Ông thân này kể lên Đà Lạt để trốn, một hôm ra Thủy Tạ thì thấy chiếc máy bay trực thăng đậu lại không khoá nên đánh cắp, bay vô rừng U Minh, bú xua la mua. Sợ hết xăng nên phải đáp xuống, nguy trang máy bay,... báo Việt Cộng kể là phải tháo máy bay để chở về bắc cho chuyên gia Liên Xô sang nghiên cứu. Hình ảnh thì không thấy rõ lắm, nhất là máy bay trực thăng bị bắn hạ tại chiến trường rất nhiều. Cần gì phải tháo gỡ đem về bắc. Nhất là các tài liệu, người Mỹ họ cho đăng trên báo chí đây.

Anh Phong kể là nghe vụ đó thì anh hỏi mấy người Mỹ nhảy toán để tìm lại chiếc máy bay nhưng mấy cố vấn mỹ như Cornett kêu mất thì giờ vì nó đang đậu ở Cam Ranh.

Lý do là đạo đó, thời buổi kiệt ước, khủng hoảng dầu lửa mà mình đã kể rồi, mỹ viện trợ rất ít cho Việt Nam Cộng Hoà vì giá dầu lửa lên gấp 3 lần. Lính bị thương, không đủ xăng để bay đi tải thương, ông trung tá Nghĩa này lại lấy máy bay lên Đà Lạt, ra chợ mua hoa tặng thăm bồ nhí như ông Kỳ khi xưa, lái máy bay lên Đà Lạt tán bà Mai. Tụi nó tức nên lấy, bay về căn cứ Cam Ranh để làm gương cho các ông tá khác. Trung tá Nghĩa bị đi tù, sau 75 lại bị Việt Cộng cho ra bắc, lại ở tù với anh Phong. Chán Mớ Đồi

Đàn ông càng dính tới đàn bà thì càng chết thôi, tan đời binh nghiệp. Thời nay thì tan gia bại sản. Chán Mớ Đồi

Nghĩ lại thì cũng đúng vì trực thăng muốn đề nổ thì phải có chìa khoá, chớ đâu phải thấy cửa không đóng là có thể mở rồi leo lên rồi mở máy, bay đi. Trung tá bay máy bay, chớ đâu phải binh nhì, nên chắc cũng biết phải khoá cửa hàng hoàng. Nhân vụ này, Việt Cộng tuyên truyền như ngọn đuốc cách mạng Lê Văn Tám. Nghe ông phi công này sau 75 làm về du lịch, không khá lắm vì nếu là anh hùng nhân dân thực thụ thì kinh tế chắc khá hơn. Mình có đọc báo Việt Cộng kể về ông này. Hay ông 7 nào lấy dây thừng cột trực thăng lại không cho bay. Điệp viên của Hà Nội, Phạm Xuân Ân, sau 75, không được Hà Nội ưu đãi nhưng cũng được Hà Nội thăng chức thiếu tướng, cho cái biệt thự to đùng để ở.

Có người gửi cho mình một bài đăng trên hội quán Phi Dũng kể rõ hơn về vụ này. Xem link

<https://hoiquanphidung.com/echo/index.php/vnaf/item/507-v-chi-c-uh-1-b-danh-c-p-t-i-dha-l-t-nam-1973-h-duy-hung-la-ai-thien-an>

Có hai vụ không tặc dính dáng đến người Đà Lạt. Có ông trung úy Tân, năm 1972 muốn ra ứng cử dân biểu tại Đà Nẵng nên xin phép quân đội về Đà Nẵng lo tổ chức ứng cử nhưng dân Đà Nẵng không bầu cho ông ta. Theo mình hiểu là bầu cử ở địa phương khác với Sài Gòn. Sài Gòn thì họ cho các người đối lập ra tranh cử và thắng trong khi ở các tỉnh nhỏ thì chính quyền có nhúng tay vào để giữ phiếu thuận cho các ứng cử của đảng viên của Đảng Dân Chủ của ông Thiệu.

Ông cụ mình làm công chức nên khi có bầu cử thì có nhiệm vụ để kiểm phiếu. Ông cụ kể là khi xe nhà binh đến lấy thùng phiếu thì họ tráo thùng phiếu khá nhiều, có sẵn trên xe.

Buồn tình vì thất cử trong chuyến phi cơ bay lên Đà Lạt, ông thần không tặc, bắt phi công lái ra bắc để xin làm bộ đội, canh lãng Bác. Phi cơ được lệnh giả vờ bay ra bắc nhưng cứ bay lên Đà Lạt, và tìm cách không chế tên không tặc, trung úy Tân. Ông này nhìn ra cửa sổ phi cơ thấy hai cái ống nước to dùng của đập Đa Nhím, nên cho nổ tung máy bay, cả phi đoàn và hành khách đều tử nạn. Có ông nào, có vợ đi chuyến đó, lãnh tiền tử được 200,000, kiếm cô bồ nhí khác. Xong om.

Anh kể thêm có một tên nằm vùng, làm cho hãng cưa ở Đà Lạt. Vào năm 1974, hắn hỏi một lính 302, đổi cho nó trái mìn claymore để nó đi bắt cá. Mình nghe kể lính hay quăng lựu đạn để bắt cá. Ông thần lính 302 hỏi một ông đại úy 302, xin dấu tên. Ông này thì thích nhậu nên nghe nói đổi mìn để lấy chai rượu gì đó là ok. Lấy mìn đưa để lấy rượu uống.

Tên nằm vùng lên máy bay từ Liên Khương để bay đi Huế và làm không tặc như ông sinh viên Nguyễn Thái Bình, đi du học về hứng chí kêu bay ra bắc. Ngày mai là ngày giỗ của ông Nguyễn Thái Bình, bị bắt khi muốn không tặc, kêu phi công bay ra Hà Nội, năm 1972, ngày 2 tháng 7. Không quân Việt Nam Cộng Hoà, chỉ thị cho phi công bay ra Phú Bài, rồi kêu phi trường Phú Bài, treo cờ Việt Cộng lên để khi đáp xuống tên không tặc tưởng là đã đến quê hương uncle Lake. Xui cái là tên không tặc là gốc HUẾ, trên máy bay, hắn nhìn xuống thấy Sông Hương nên cho nổ trái mìn, chết một vài người và phi hành đoàn nhưng phi cơ chỉ hư hao thôi.

Ông đại úy bị bắt và cảnh sát biết ngay là trái mìn từ đâu đến, chắc là có người len lỏi vào trong đại đội, báo cáo. May là ông Tôn Thất Đính là chú, xin cho tại ngoại hầu tra rồi 30 tháng 4 đến nên đi tù vài tháng rồi về, nhờ ông bố và người em. Kể sau

Air Pirate Slain On Jet In Saigon

CAPT. GENE VAUGHN
heaved hijacker to concrete

SAIGON (AP) — A young Asian tried to hijack a Pan American Airways 747 jumbo jet to Hanoi on Sunday, but the aircraft landed instead in Saigon where the pilot and two passengers clamped him in a strangle hold and an armed passenger pumped five bullets into his chest.

The pilot then heaved the dead hijacker's

body to the concrete taxiway at Tan Son Nhut Airport. The hijacker had claimed he was North Vietnamese.

A Pan American spokesman in Hong Kong said, "As far as we can tell now, the hijacker's name is believed to be Nguyen Thai Binh, but no passport or ticket for him has yet been found. It is believed he boarded the plane at Honolulu."

The man carried a package he claimed was a bomb in one hand and a long knife in the other. He said he intended to blow up the aircraft after it reached Hanoi in a "revenge act" for the U.S. bombing of North Vietnam, the pilot said.

After landing at Saigon on a pretext of refueling, the pilot, Capt. Gene Vaughn, 53, and two passengers got the air pirate off guard, knocked the "bomb" from his hand and wrestled him to the floor.

During the struggle, Vaughn rolled away and ordered the passenger with the gun to "kill the son of a bitch."

The passenger, identified as a former Richmond, Calif., policeman traveling to a job with a U.S. firm in Saigon, fired five shots into the hijacker from a .257 Magnum pistol.

His name was not given out in Saigon.

All passengers and crew, numbering about 150, slid down inflated plastic emergency chutes to safety. Some received minor bruises and scratches and one passenger, U.S. Air Force Lt. Col. Louis Seig, Colorado Springs, Colo., broke his leg leaving the plane.

The crew said in Saigon that the plane carried 126 passengers and 17 crewmen.

Vaughn gave this account: About 45 minutes after Pan Am Flight 841 from San Francisco, Honolulu and Guam took off from Manila for Saigon, the young man passed notes to the crew cabin threatening to detonate a bomb unless the plane was diverted to Hanoi, the capital of North Vietnam.

The hijacker had taken a Japanese stewardess, May Yuen, 23, a Hong Kong Chinese, as his hostage.

(Continued on Page 8-A, Col. 4)

Homeless, Problem Youths Heroes During Robbery

HIALEAH (AP) — A pair of homeless problem kids turned hero as they rounded up a gun-toting youngster and recovered \$7,500 in stolen cash and checks, police reported Sunday.

Kenneth Sprouse and Johnny Price were in their cottages Saturday night at Montanari Clinical School when they heard screams of "Stop

him! Stop him!" outside the school grounds.

Darting outside, they saw a teen-ager about their age running down the street being pursued by a crowd of shouting pedestrians. Kenneth, 16, and Johnny, 14, gave chase.

Hialeah Police Detective James Doud gave this account of what happened next:

When the two youths started gaining ground on the fleeing boy several blocks later, he wheeled around and pointed a .22-caliber automatic pistol at them.

Startled, the two pursuing students stopped and the pistol-waving youth ran on. Kenneth took off after him again.

(Continued on P2A, Col. 3)

South Viets Battle Enemy On Outskirts Of Quang Tri

SAIGON (AP) — South Vietnamese paratroopers battled enemy troops near the outskirts of Quang Tri on Sunday and other clashes broke out along the western flank of the northern counteroffensive.

Thirty miles to the south, the enemy sent scores of heavy rocket and artillery rounds crashing into Hue and defense posts on its southern and western perimeter. However, the shelling was not followed up by any attempt to take the old imperial capital.

Associated Press correspondent Helger Jensen reported from the far north that paratroopers spearheading the five-day-old counteroffensive were in contact all day within three miles of the enemy-held Quang Tri, capital of the province of the same name.

Along the lengthening western flank of the counteroffensive, 150 enemy soldiers were

reported killed in several battles near the foothills three to five miles west of Highway 1. South Vietnamese losses were put at 9 men killed and 25 wounded.

Vietnamese marines on the eastern sector of the front reported killing 37 North Vietnamese while losing one man killed and 5 wounded in a fight 6 miles east of Quang Tri on the "Street without Joy."

The latest reports brought claimed casualties in the South Vietnamese drive to nearly 700 enemy killed and 50 Saigon troops killed and 180 wounded.

Saigon spokesman said 46 enemy were slain in clashes around the front on Saturday at a cost of one South Vietnamese soldier wounded.

Vietnamese marines also reported uncovering a 15-to-20-ton ammunition cache on the

(Continued On Page 8A, Col. 1)

Bài báo nói về vụ sinh viên Nguyễn Thái Bình, được học bổng của USAID đến học tại Hoa Kỳ, phản chiến, bắt con tin trên máy bay, bị bắn chết. Thật ra các người nhận học bổng của USAID, có nhiều người được nhóm phản chiến Hoa Kỳ lựa chọn để đem sang Hoa Kỳ tuyên truyền cho phong trào phản chiến của mỹ như ông Ngô Vĩnh Long, con trai của bà Ngô Bá Thành được ông mỹ, quên tên, sau này làm chủ tịch đảng Dân Chủ thời bà Clinton ra ứng cử, chọn cho sang mỹ.

Ông Ngô Vĩnh Long có thời làm giáo sư đại học ở Harvard, thời sinh viên phản chiến, có ra tờ báo, có tên là Thời-Báo Gà, cơ quan ngôn luận chính của giới người Việt phản chiến tại Hoa Kỳ. Sau này mình có đọc bài của ông ta thì ông có vẻ mất lập trường cách mạng.

THỜI-BÁO GÀ

76ª Pleasant Street
Cambridge, Mass 02139

A MONTHLY PUBLICATION BY
A GROUP OF VIETNAMESE
STUDENTS IN THE UNITED
STATES. FOR MORE INFOR-
MATION ABOUT THE PUBLI-
CATION, WRITE TO THOI
BAO GA, 76A PLEASANT ST.,
CAMBRIDGE, MASS. 02139.

Ông đại úy đôi mình lấy rượu, có bố là phó chủ tịch thương viện Việt Nam Cộng Hoà, có người em du học bên Pháp về, nhưng lại viết kiều yêu nước, theo đảng cộng sản tây nên sau 75 chỉ đi tù có mấy tháng rồi về, ông bố không đi tù. Có tin tức về nằm vùng cấp cao, có dân biểu Đàlat từng làm thị trưởng Đàlat cũng có viết bài gửi báo đảng về thành tích của mình trước 1975.

Cộng sản nằm vùng...

Ông Nguyễn Bá Cẩn có đưa ra vụ việc hai dân biểu thân CS, Hoàng Hồ và Nguyễn Thế Trúc bỏ trốn ra ngoại quốc khi mạng lưới tình báo của Huỳnh Văn Trọng và Vũ Ngọc Nhạ bị phá vỡ.

Dân biểu Trần Ngọc Châu là cựu Trung tá Quân đội, bị bắt vào tháng 2/1970 vì tội liên lạc với anh của ông là một gián điệp cộng sản với bằng chứng được quay phim, nên Hạ viện truất bỏ đặc quyền miễn tố của dân biểu Châu với 102/135 phiếu thuận.

Nhưng sau đó Tối cao Pháp viện xem xét và tuyên bố vì Hạ viện chỉ bỏ phiếu kín mà không mang ra Quốc Hội tranh luận công khai nên việc truất bỏ đặc quyền miễn tố của Hạ viện là không hợp hiến.

Dân biểu Đinh Văn Đệ là cựu Đại tá Quân đội, bị tình báo VNCH phát hiện là khi làm Chủ tịch Ủy ban Quốc phòng đã chuyển giao nhiều tài liệu tối mật cho cộng sản.

Ngoài ông Nguyễn Văn Dậu nói bên trên, còn có ông Nguyễn Công Hoan thuộc đơn vị Phú Yên cũng nằm vùng cho cộng sản nhiều người biết nhưng không có bằng chứng.

Sau 30/4/1975 ông Hoan lại được chính quyền mới cho ra tranh cử Quốc Hội nhưng sau ông vượt biên sang Mỹ tị nạn.

Hùm Xám, chàng trai xứ Hoa Anh Đào

Có lần trong cuộc điện đàm, mình có hỏi anh Phong, sao không viết hồi ký. Anh ta trả lời, anh không thấy cuộc đời anh có gì đặc biệt cả. Thêm nữa anh đã mất quê hương, không còn gì nữa. Câu trả lời cho thấy một người từng được quân đội Việt Nam Cộng Hoà trao tặng 50 huy chương, và quân đội mỹ trao tặng 3 huy chương gồm một American Silver, và 2

American Bronze , cho rằng cuộc đời anh ta chả có gì đặc biệt. Rất khiêm tốn như những người con trai sinh trưởng tại Đalat.

Ông cụ mình đi lính mười mấy năm chỉ nhận được một huy chương khi đánh trận Đồng Xoài, y tá, lao ra giữ làn mưa đạn để băng bó cho đồng đội. Chắc sau 75, nhà đem quăng cái huy chương ấy. Khi xưa, treo trong phòng ngủ của ông cụ.

Mình đọc khá nhiều hồi ký của người Việt tỵ nạn cộng sản. Thấy họ tô điểm khá nhiều về họ, cứ tưởng như nếu họ được làm tổng thống miền nam thì chắc đã đánh bại cộng sản từ lâu. Ông cụ mình bị tù 15 năm cộng sản, không đá động gì cả đến những năm tháng tù đày, như con thú bị thương, cố gắng tìm nơi vắng vẻ để trị vết thương lòng. Mình có thâu âm vài chuyện ông cụ kể khi tù đày sau này em út có muốn nghe lại.

Mình được nhiều người cho biết anh Phong vẫn được đồng đội ngưỡng mộ, khi anh về thăm Việt Nam, anh đi tìm đồng đội cũ. Họ nhắn tin cho mình, cho điện thoại của anh để mình liên lạc. Anh cho biết là ông Cornett, nay già yếu, muốn viếng thăm Việt Nam, những nơi ông ta từng đi hành quân nên rủ anh Phong về, đi chung. Anh về có đi tìm đồng đội. Có nhiều cấp chỉ huy của đại đội trinh sát 302 khi xưa đi tù Việt Cộng không tới 3 năm nên không được Hoa Kỳ nhận theo chương trình H.O.

Mấy người tù H.O., nhìn lại họ hy sinh đời bố để củng cố đời con. Ở tù Việt Cộng trên 3 năm thì được xét hồ sơ di dân, con cháu họ có một tương lai sáng sủa hơn tại Việt Nam vì chế độ lý lịch. Mình xem chương trình “bạn muốn hẹn hò” của truyền hình Việt Nam, thấy nhiều người nói là đậu đại học nhưng lại chạy xe ôm, Grab, có người kể đời quá phải đi sang Nhật Bản lao động mấy năm, kiếm cái vốn về Việt Nam mở cơ sở làm ăn,... bao nhiêu nhân tài đi chạy xe ôm tương tự sau 75, các kỹ sư, tiến sĩ đi đập xích lô. Chán Mớ Đời

Có lần mình được người quen giới thiệu một ông cán bộ, nghe kể ông ta đem sang Hoa Kỳ được mấy triệu đôla với cô vợ bé do con gái đi du học, lấy chồng ở lại, bảo lãnh sang. Ông ta hãnh diện kêu ông ta là di dân, không phải tỵ nạn. Ông làm đầu tàu để giúp các cán bộ khác tại

Việt Nam, hạ cánh an toàn tại Hoa Kỳ mà khi xưa họ hô hào đánh cho ngụy nhào mỹ cút. Nay sang đây lãnh tiền già, medicare cho mỹ chết luôn.

Có ông thần nào kêu mình thần tượng hoá thiếu tá Lê Xuân Phong. Mình chưa bao giờ gặp mặt anh ta tại Đà Lạt cũng như tại Hoa Kỳ, chỉ có điện đàm qua điện thoại. Trước khi tải lên mạng, mình đều gửi cho anh ta để xem có những gì mình hiểu sai hay ghi sai để anh sửa. Mình chỉ biết anh ta qua những bài báo của người Mỹ viết về anh ta, rồi ghi lại thôi. Khả tín hơn vì người Mỹ khi xưa, không tôn trọng người lính Việt Nam nhiều.

1967 - Members of RT Idaho a SOG recon team stand in front of their VNAF H-34 "Kingbee" Helicopter

Hình minh họa về các toán nhảy với quân khuyển. Thấy có bốn người Mỹ như anh Phong kể. Theo anh Phong thì nếu 4 người Mỹ này có thể điều khiển con chó nhưng nếu họ tử trận hết thì nhóm binh sĩ còn lại, có lệnh trước khi lên đường là bắn chết con chó.

Thông thường người Mỹ tham chiến tại Việt Nam, xem thường cấp chỉ huy Việt Nam, ngoại trừ vài người. Họ viết nào là tham những đủ trò.

Mấy tài liệu do người Mỹ viết về anh Phong thì mình cảm nhận họ rất nể phục anh Phong. Họ kêu trên danh nghĩa, họ là cố vấn cho anh nhưng trên thực tế thì anh ta dạy họ rất nhiều khi ra trận. Biệt danh “grey tiger” (cọp xám) là do họ đặt cho anh.

Thay vì đáp trực thăng xuống địa điểm khi nhảy toán, nhanh chóng. Anh ta kêu sẽ làm động rừng, mất tư thế bất ngờ nên bắt họ cuộc bộ cả tuần lễ trong rừng, đến đúng địa điểm trên bản đồ, không sai một tí, nhất là sẽ đụng độ với bộ đội lúc nào nên đã chuẩn bị.

Như vụ ông Nguyễn Văn Cư, lực lượng đặc biệt, kể khi nhảy toán. Trực thăng đáp xuống ngay hố bom B52. Việt Cộng biết phi công thích mấy địa điểm này vì dễ đáp, không có cây cối nên họ cho người phục kích, nguy trang nên khi trực thăng đáp xuống là bị bắn rơi bởi hoa lá, ông ta sống sót, chạy trốn một mình trong rừng 21 ngày trước khi được cấp chỉ huy bốc về căn cứ.

Trong cuốn sách của ông Al Cornett, tình báo Mỹ, kể về 10 năm phục vụ tại Việt Nam. Có chương ông ta nói về đại đội trinh sát 302. Ông cho biết các giới chỉ huy của tỉnh, tham những ngân tiền lương của binh sĩ, anh phải thân chinh đi đòi để binh sĩ nhận lương, ai thiếu anh còn cho mượn.

Có nhiều chi tiết hơi sai nên anh Phong có giải thích lại cho mình. Có lẽ ông Cornett viết rồi nhà xuất bản sửa lại, thêm mắm thêm muối để thu hút độc giả Hoa Kỳ nên bịa thêm vài chi tiết ly kỳ hấp dẫn nên mình đã dính chính trong những bài sau đó. Như vụ đại đội 302 chiếm lại Đà Lạt trong vụ Mậu Thân. Trên thực tế, anh chỉ được đòi về Đà Lạt năm 1969, có tham gia đánh lấy lại Giáo Hoàng Học Viện nhưng sau Mậu Thân, khi Việt Cộng tấn công lần thứ 3 thì phải. Trận này có chết mấy người lính 302 vì toà thánh Vatican, yêu cầu không được tấn công sự các linh mục bị giết nên khi rút ra thì bị Việt Cộng bắn sể.

Vụ cấp chỉ huy ăn chặn tiền lương của lính thì mình có biết. Mình có gặp bên tây, một anh chàng kêu, thiếu uỷ địa phương quân Đà Lạt, lo vụ trả lương cho lính. Có lần anh ta ôm luôn tiền lương của cả đại đội, dọt

qua Miên, rồi mua giấy tờ dọt qua pháp làm bồi cho nhà hàng, lấy bà đảm nào. Bố mẹ của ông thiếu úy này, quen thân với bà cụ mình nên không đưa tên. Mình có gặp ông ta hai lần tại nhà cậu Miên, con ông bà Võ Quang Tiềm.

Có ông ở cạnh nhà mình, lo vụ trả lương cho công chức, ôm tiền bỏ trốn luôn, khiến thiên hạ ngán ngợ, lãnh tiền không được, vợ con đói. Là chính phủ không đòi lại nhà vẫn để vợ con ông ta ở nhà chính phủ. Có thể ông ta ôm tiền chạy theo Việt Cộng vô bung. Mình có gặp lại con gái ông ta nhưng không dám hỏi. Chán Mớ Đời

Nạn lính kiếng, ghi tên đi lính tại Đà Lạt rồi để cấp chỉ huy lấy tiền lương của mình để họ nhắm mắt, cho họ về nhà làm ăn. Hay ông đại úy nào quỵt tiền của bà cụ mình. Ông ta hay bán gạo lấy của lính cho mẹ mình. Có lần ông ta thua bài, nói đưa tiền trước rồi sẽ cho lính chở ra. Sau không thấy bà cụ mình kiện ra toà, ông chỉ huy của ông đại úy kêu hẳn thua bài rồi xí xoá dùm. Khi lính thấy cấp chỉ huy như vậy thì ai dám sống chết với họ khi ra trận. Những người như vậy sẽ giúp Việt Cộng nằm vùng tuyên truyền người dân theo họ.

Anh có kể đại đội phó của đại đội trinh sát 302, có ông tên Gõ thì phải, rất được binh sĩ yêu mến. Còn anh thì hay đánh tụi nó nên không được thương như ông đại đội phó. Sau 45 năm, mình vẫn nhận được tin nhắn của đồng đội của anh ta nhắc đến anh ta với sự nể phục. Có người chê bai anh ta, đủ trò nhưng đó là quyền tự do của họ hay dư luận viên.

Trong cuộc đời, có 3 loại người: loại #1, họ thương mình nên chấp nhận, và sẵn sàng tha thứ những lỗi lầm của mình. Loại #2, họ rất ghét mình, mình làm gì họ cũng chỉ trích dù mình có cho họ ăn uống, vẫn chê đồ ăn dở, bú xua la mua. Loại #3 thì bàng quan, chẳng để ý đến mình. Trong các cuộc bầu cử, các ứng cử viên chỉ chú trọng kêu gọi loại #3 để bỏ phiếu cho họ.

Mình có đọc một bài báo mỹ, kể họ mời anh nói chuyện về cộng sản cho quân đội Hoa Kỳ.

Mấy người Mỹ từng chiến đấu tại Việt Nam xem thường các binh lính miền nam, ngoại trừ vài người chỉ huy như tướng Đỗ Cao Trí, Lê Minh Đảo... nhưng anh Phong được người Mỹ trọng nể đã nói lên sự can trường của người trai Đà Lạt chính hiệu, rất khiêm nhường, chỉ làm bổn phận công dân.

Dạo ở bên Tây, mình có ăn cơm vài lần với tướng Salan , Bigeard,..tại hội quán cựu chiến binh Pháp, ông Bigeard nhớ đến tướng Phạm Văn Phú, nói ông này rất can trường, cũng bị làm tù binh khi quân đội viễn chinh pháp đầu hàng tại Điện Biên Phủ. Bác sĩ Grovin, cũng có mặt tại chiến trường Điện Biên Phủ, cũng ca tụng tướng Phú. Hình như dạo ấy ông là trung úy thì phải. Không nhớ rõ.

Mình đề ý những người bạn từ Đà Lạt, những ai mà được sinh ra và lớn lên tại Đà Lạt đều khiêm nhường.

Mình có đọc các sách báo của Hà Nội về chiến tranh Việt Nam như “nỗi buồn chiến tranh” Bảo Ninh , Nguyễn Huy Thiệp, Dương Thu Hương, Vương Trí Nhàn, Lê Hải,.. ông Bảo Ninh kể là đại đội hay tiểu đoàn chết gần hết còn lại vài mạng. Có người nghe lén đài Sài Gòn, kêu sao họ làm nhạc quá hay,...(còn tiếp)

Phản hồi

Cái thời bao cấp... lúc đó nơi tôi ở là vùng kinh tế mới của tp Đà Lạt ...!dãi nắng dầm mưa cày cấy. Những buổi lao động để quên đi mệt nhọc là những câu chuyện phím những câu chuyện ngôn tình chuyện tếu lâm chuyện thời cuộc ... trong đó các chú các anh và các bà phu nhân của những người lính 204. 302 hay hoài niệm lại những ngày tháng trong quân ngũ trước 1975. Họ đã kể rất nhiều về những trận chiến những lúc hành quân những lúc về sinh hoạt đời thường nhưng ấn tượng nhất của các vị ấy là người chỉ huy của họ: Thiếu tá Phong. Họ kể về anh với một lòng kính trọng. Có người còn nói như một vị ân nhân. Một chỉ huy rất yêu thương thuộc cấp của mình. Kg những vậy mà còn quan tâm đến cuộc sống và hoàn cảnh của từng người nữa ..ngày nào ra đồng lúc nghỉ giải lao hầu như lúc nào họ cũng kể về thiếu tá Phong. Câu

chuyện nói câu chuyện như một sự tiếc nùi của một thời. Lúc đó tôi nghe. Nhưng trong lòng cũng thấy ngưỡng mộ một người mà tôi chưa từng quen biết

Rất cảm ơn Sơn!”khen anh nhiều quá!sợ thiên hạ ghét!!cuộc sống của anh hiện giờ không màng đến thế sự.. đến thế thái nhân tình nữa!! chỉ mong sao tâm được bình yên, thanh thản vài năm nữa cho hết kiếp này!!

Người lính Trinh Sát 302 Đàlat xưa

Có người kể là khi về Việt Nam có gặp một anh khi xưa của đại đội 302, đánh giặc rất chí, không bao giờ trốn hành quân cả. Nghe gọi tên là xung phong đi, sau đó anh Hùm Xám phải cho ở nhà để theo quân cảnh kiểm soát lính 302. Đi đêm hoài thì sẽ gặp ma.

Sau khi tiểu đoàn 204, đánh chiếm lại Di Linh, chết cũng nhiều, rồi đến khi được lệnh rút về Sài Gòn thì có mấy người lính 302 đi di tản. Có một anh chàng sau này làm luật sư khá nổi tiếng ở Little Sài Gòn nay chắc đã về hưu. Có một anh khác dẫn độ mười mấy người lính, không chịu đầu hàng, vào rừng đánh tiếp đến khi hết đạn thì Việt Cộng bắt bỏ tù 17 năm. Một độc giả kể là năm 2010, về Đàlat có ghé hồ Tuyên Lâm thì tình cờ gặp anh này sau 17 năm cải tạo. Vì ở tù theo tội phản động nên không được xét đi H.O., tương tự ông cụ mình. Có lẽ các người đi cải tạo mà không phải sĩ quan chắc ít ai được đi H.O.

Tan Rai Camp - Special Forces · TT. Lộc Thắng, Bảo Lâm District, Lâm Đồng, Vietnam

google.com

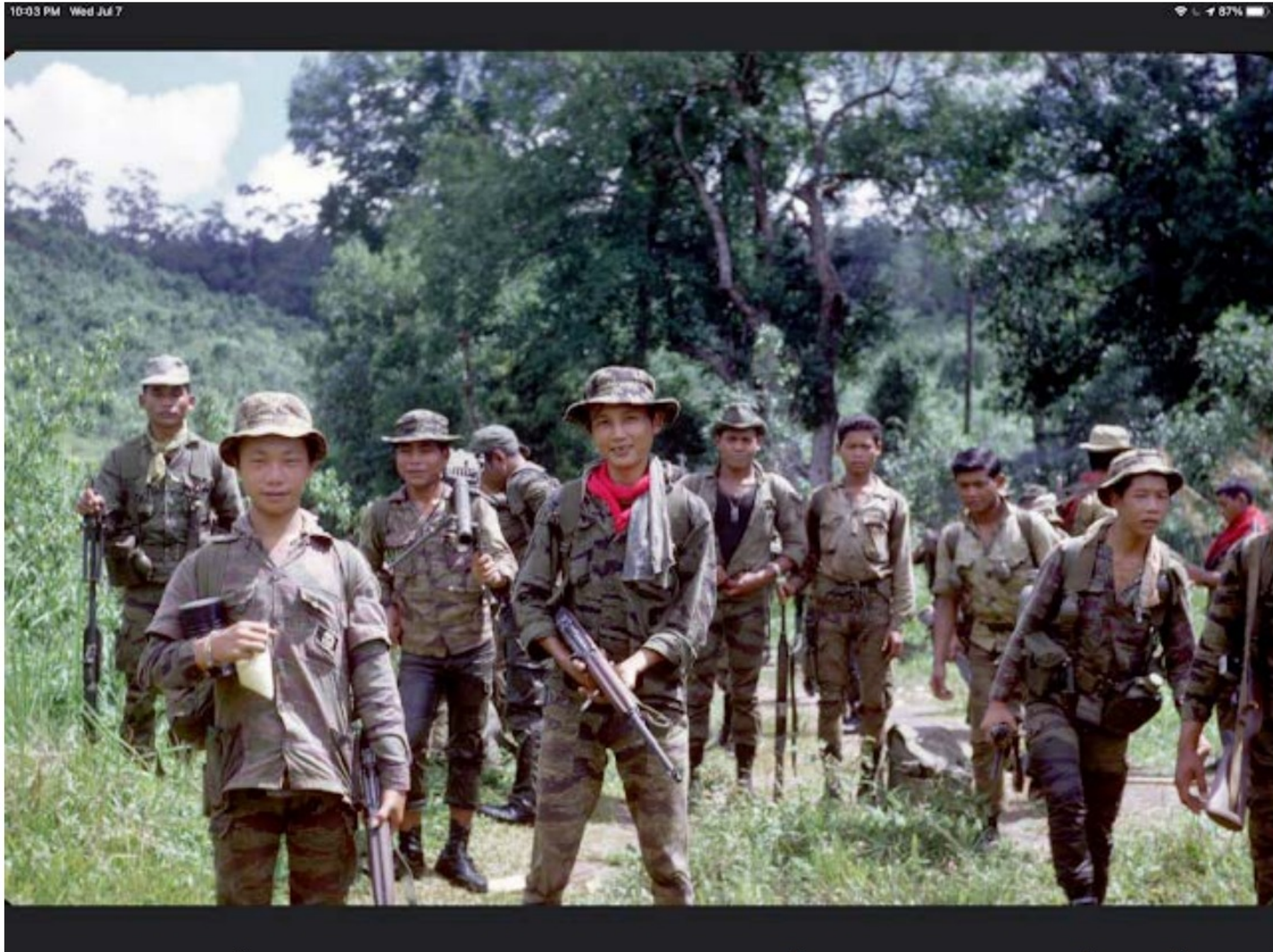
Nghe mình kể, có độc giả liên lạc được và gửi cho anh ta chút quà trong mùa đại dịch. Anh ta báo cho Hùm Xám Đàlat ngay, nên hùm Xám Đàlat nhờ mình chuyển lời cảm ơn độc giả vô danh đó. Cho thấy tình người Đàlat khi xưa rất khẩn khít, hàng năm đều có học sinh, sinh viên tổ chức đi quyên tiền để giúp đồng bào miền trung.

Theo anh Phong thì anh chàng hạ sĩ quan, tiếp tục chiến đấu rất ngang tàng khi ra trận, nhảy toán nhưng khi về Đàlat thì hiền khô. Có lần đầu năm 1973, bắn chết Việt Cộng trong rừng thì tịch thu được \$5,000 đôla. Cả đại đội chia nhau khi một chiếc xe Honda trị giá có \$100. Đạo ấy, có tin đôi tiền nên Việt Cộng thủ đôla để đưa cho năm vùng như cô Ba Chi Bình Lợi,...mua lương thực để tiếp tế cho họ trong rừng.

Theo mình được biết, khi Việt Cộng đi hành quân, họ không cần tải theo lương thực nhiều. Các sư đoàn chính quy của họ, khi dưỡng quân ở vùng biên giới của Quảng Đức nên hay về Phú Sơn đánh phá vì vùng này tương đối trù phú, nông dân khá giả. Liên Xô có mĩ vàng nên họ viện

trợ cho Việt Cộng vàng, các thượng úy đi hành quân cứ đem một bọc đựng vàng, rồi đưa cho năm vùng mua gạo, thực phẩm khô,...

Anh Phong kể có lính Thượng, sau này có mấy ông bỏ anh trốn mất tiêu. Lính đóng tại căn cứ ở Lâm Đồng, Dân Sự Chiến Đấu, đa số là người thiểu số.

Ai biết thêm vụ này thì cho em xin. Do đó khi bắt được Việt Cộng trong rừng, sợ đôi tiền nên họ dự trữ đô la mỹ để nằm vùng, giao liên có thể mua thực phẩm. Dân buôn bán ở Đà Lạt, có nhiều người kinh tài cho Việt Cộng, giàu sang lắm, sau 75, lúc đầu được khen thưởng bú xua la mua rồi cũng tìm đường đi vượt biển hết.

Ông Major May, người đề nghị Hoa Kỳ tặng huy chương American Silver cho anh Phong, đã chết tháng 5/ 1968 tại cây số 3 Thanh Bình, Đức Trọng, khi vào giải cứu làng Thanh Bình, hình như một làng di cư thì phải. Mình chưa bao giờ vô đây. Chỉ nhớ Tùng Nghĩa có rất nhiều

người di cư từ miền bắc, định cư tại đây. Có bà Đệ, người làng của ông cụ mình ở đó nên Tết, hay xuống đây để thăm chúc tết. Sau này qua Mỹ, anh Phong có viếng thăm mộ ông ta ở nghĩa trang quân đội Arlington.

Mình có hỏi anh ta vụ Biệt Động Quân bị phục kích trong Cam Ly vì mình nhớ hồi nhỏ, xe nhà binh chở 20 chục xác lính Biệt Động Quân về nhà xác ở trước nhà thương. Mình có đi ngang qua đây, thấy mẹ hay vợ ôm xác chồng con, khóc như mưa. Đó là hình ảnh chiến tranh đầu tiên mình thấy trong đời. Ban đêm đi ngang đây, thấy ánh đèn cây le lói bên mấy cái xác. Mình có người em trai bị đau, phải đưa lên bệnh viện nên tối mình phải lên nhà thương ngủ để canh em, đi ngang chỗ này ớn Kinh.

Anh Phong giải thích là tại Việt Cộng đánh nhau đều có kế hoạch cả. Chúng giả bộ, đào hầm đủ trò, cố ý để cho tình báo của mình, đi làm củi trong rừng thấy để về báo cáo. Thế là lính mình đi vào để đánh, tiểu đoàn Biệt Động Quân, đi vào có bài bản lắm. Đến nơi chả thấy gì cả, lại rút về.

Mấy tuần lễ sau, thám báo chạy về cho biết Việt Cộng đông lắm. Thế là quân ta lại vô núi để đánh nhưng chả thấy Việt Cộng đâu cả. Vài tuần lễ sau, thám báo cho biết Việt Cộng đông lắm nhưng phe ta lại nghĩ chắc cũng như lần trước nên cho ít quân đi, như đi dã ngoại. Lần này Việt Cộng phục kích đánh chết 20 lính Biệt động Quân, đem xác về mà mình đã thấy dạo ấy.

Nếu Việt Nam Cộng Hoà mà tương kế tựu kế , lần thứ ba chuẩn bị pháo trước rồi máy bay thả bom trước là thành công. Nói chung mình đánh giặc theo kiểu nhà nghèo, không như mỹ hay Việt Cộng, do Liên Xô tiếp tế rất chuẩn. Thêm khinh địch.

Dân Đà Lạt ăn gạo quân tiếp vụ, gạo chi chi đâu chớ gạo ngon là các đại lý gạo Đà Lạt đều bán cho Việt Cộng, được nhiều tiền hơn. Mình nhớ đi mua gạo trên đường La Sơn Phu tử với sổ gia đình, rồi bỏ lên xe Honda chở về. Ăn không thấy ngon lắm. Sau này mẹ mình bán thêm gạo đường nên mua loại gạo này về đem bán cho dân nghèo rồi ăn loại gạo tốt. Các

nhà đại lý gạo Đà Lạt, phải có môn bài, mình hay đi mấy chỗ này để lấy hàng cho mẹ mình nên nhớ. Sau này lớn tuổi thì mới hiểu rõ sự việc ngày xưa, những tư sản yêu nước, nay đa số con cháu họ đều sang mỹ hay Gia Nã Đại hết.

Mình hỏi về Núi Voi thì được biết là Việt Cộng núp trong đó vì máy bay không thấy vì rừng rậm. Có thể đi về Phan Thiết, hay đánh Đà Lạt. Có lần Việt Cộng pháo 122 ly tới Đà Lạt, nổ mấy trái ngay gần Ấp Ánh Sáng. Tỉnh trưởng Tuyên Đức kêu trình sát 302, đi bắn vài tên Việt Cộng, đem về bỏ vào các hố 122 ly cho dân thị xã xem.

Anh nói là theo binh pháp thì không nên đi kiêu tụi anh. Bắn chết Việt Cộng vài mạng thì dễ lắm. Cứ vào Núi Voi, cải trang Việt Cộng, đi trên đường mòn thì sớm muộn gì cũng gặp nên bắn được vài tên, kêu trực thăng bốc về Đà Lạt, bỏ vào mấy hố bom để dân thị xã bớt giao động, xôn xao. Một cách bình định tâm lý chiến.

Thật ra Đà Lạt ở một vị trí hiểm trở, khó đánh chớ Việt Cộng muốn đánh thành phố này vì có tiếng trên thế giới. Chỉ cho một số cảm tử quân vào như vụ Giáo Hoàng Học Viện để gây tiếng vang chính trị trên thế giới. Mậu Thân chỉ vào thành phố có mấy ngày đã bị đánh bật lại, chạy về số 4, bị bom Napalm, biến mất sau 1 tuần lễ.

Việt Cộng khi đánh chiếm một làng ấp nào đó thì họ biết Việt Nam Cộng Hoà sẽ đem quân vào đánh chiếm lại. Do đó dễ bị phục kích. Như vụ Làng Thanh Bình, chúng đánh chiếm làng, Việt Nam Cộng Hoà phải đem quân vào thì chúng biết nên có thể phục kích dễ dàng. Còn như lính mỹ thì chúng cho máy bay thả bom đủ trò rồi trực thăng vận đến đánh. Còn mình không có tiền, máy bay nên đi xe vào là chúng thọt ngay.

Khi đánh chiếm Thành Bình, Việt Cộng để lại một ít trong làng rồi đem quân ra ngoài đường lộ để phục kích. Lính mình vào gặp ngay chốt đầu tiên nên phải bao quanh mới phá được chốt đó. Đến khi đi thêm vài trăm thước thì vũ lực chính của chúng ở đó đánh chới với vì ít lính, lại không có trực thăng yểm trợ. Vụ này Biệt động Quân chết cũng mười mấy người.

Khi em tướng ĐỒ Cao Trí, chết ở trận Thượng Tà HIn, chỉ thê loạn xạ ngẫu, kêu không biết lực lượng của Việt Cộng mà dám chạy vào. Cuối cùng anh xin đi trinh sát vào làng thì Việt Cộng đã rút rồi. Lượm xác mấy người lính chết như ông ĐỒ Cao Luận và 4 người lính mỹ.

Khi về Đà Lạt, đi ngang ngã ba Liên Khương này, anh rất buồn nhớ đến đồng đội khi xưa đã hy sinh trong trận này.

Anh kể đi Thủ Đức xong thì được chuyển lên vùng 3 biên giới vì thời đó các địa danh này thu hút các thanh niên mới ra trường. Anh đóng quân ở căn cứ Ben Het, gần biên giới Lào, Cam Bốt. Lúc đó Việt Cộng còn ít, nên chỉ đi trinh sát gần đó, gặp người Lào và Cambuchia làm rầy lán đất qua bên biên giới thì đến đuổi đi thôi. Sau này khi quân đội mỹ tham chiến thì Việt Cộng bổ sung quân số vào khu vực này và đánh dữ dội. Sau bị hạ mất mấy xe tăng và bị máy bay Caribu mà Việt Cộng gọi con rồng, bắn chới với, rút quân.

Có đoạn phim kể lại trận đánh Ben Het, căn cứ lực lượng đặc biệt của Hoa Kỳ, nhằm chặn đứng sự tiến của Việt Cộng, đi theo đường mòn Hcm qua ngã Lào và Cam Bốt. Họ đánh xong lại rút về bên kia biên giới.

<https://youtu.be/w-eYoL6IZXg>

Sau này, vùng này do sư đoàn 22 bộ binh trú đóng bị tấn công hoài. Có ông bạn nói khó với ông cụ có tham dự trận Dakto về phép kể đánh nhau chí choé. Địa danh chỗ này là Tân Cảnh mà người dân thị thành vẫn chưa quen là đồi Charlie. Hình như bố của một cô bạn, học Yersin tử trận ở đây, nghe anh kể là trên chateau d'eau. (Còn tiếp)

Nguyễn Hoàng Sơn

Chú cho con thay mặt ba con gửi lời cảm ơn và lời chúc sức khỏe chú và chú Nguyễn Sơn cũng như bác Phong và toàn thể các chú 302, các chú 204 ạ! Con cảm ơn chú rất nhiều và con chúc mọi người trong gia đình chú luôn mạnh khỏe, hạnh phúc.

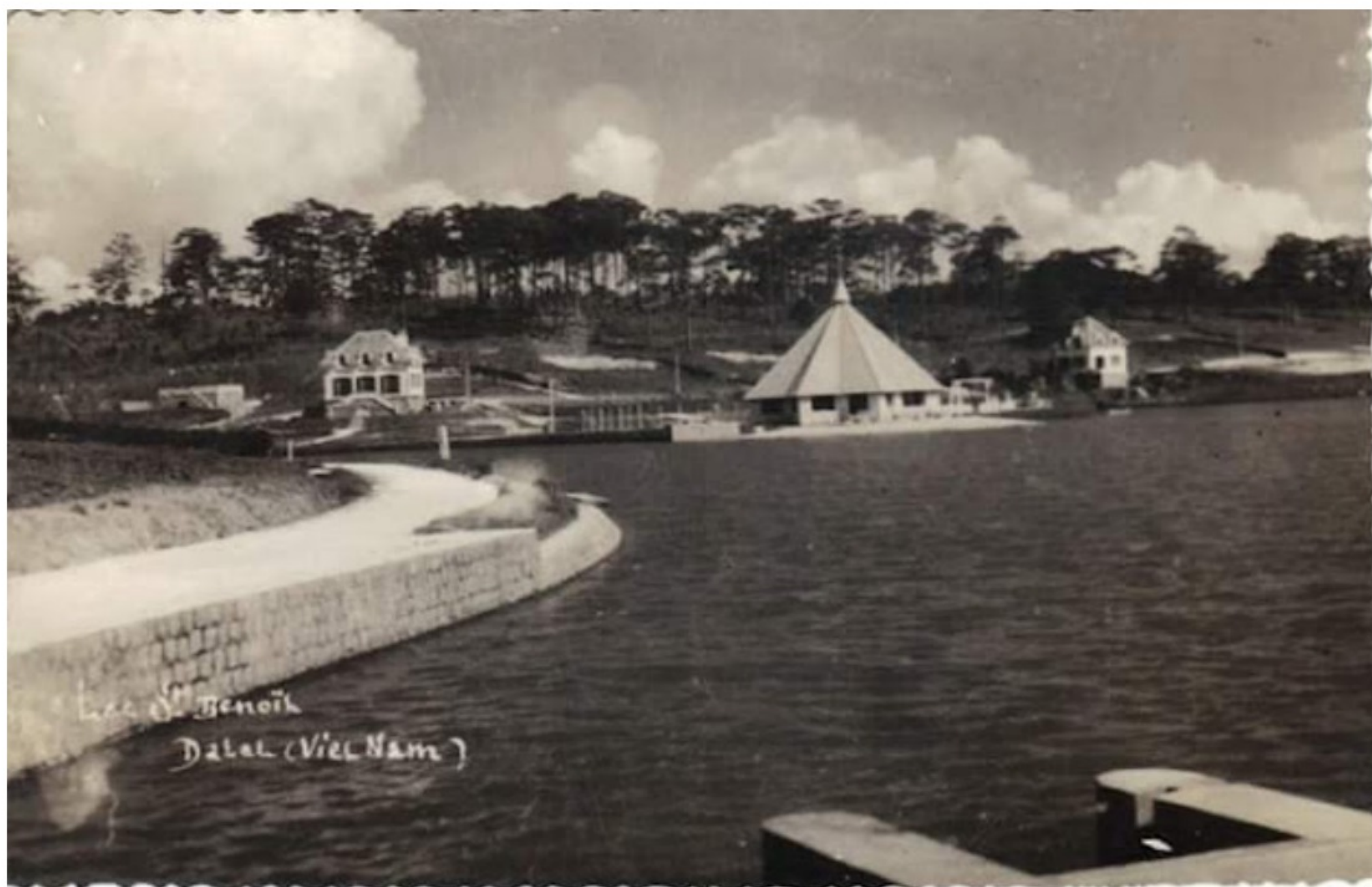
Chuẩn úy Phúc đại đội trinh sát 302 Đà Lạt

Có người đọc bài mình kể về Đà Lạt, có nhắc đến cà phê Tình Nhớ ở đường Hàm Nghi, đã gọi và cho biết thêm vài chi tiết Đà Lạt xưa vì dạo ấy mình còn nhỏ. Thật ra mình chưa bao giờ đặt chân vào quán cà phê nào ở Đà Lạt khi xưa, cho nên không biết tiệm cà phê này nằm ở góc nào. Mình có uống một hai lần cà phê sữa của chú Lìn ở ngoài chợ, cạnh hàng bà cụ mình khi ăn sáng với dầu cháo quẩy, tượng trưng cho hai vợ chồng Tần Cối, được người Tàu gán cho cái tội bán nước cầu vinh, khi họ chết thì làm lại bánh có dạng hai vợ chồng này, rồi bỏ vào cháo dầu. Dạo ấy không có tiền, còn nhỏ, sợ la cà mấy chỗ này hay bị đánh lộn, lính 302 nên tránh là tốt nhất. Có tiền thì đi ăn mì Cẩm Đô hay xôi gà ở đường Trương Vĩnh Ký.

Người gọi mình cho biết về chuẩn úy Phúc, đại đội trinh sát 302, một khách quen của quán cà-phê Tình Nhớ ở đường Hàm Nghi. Mỗi lần đi hành quân về, hay đến quán cà phê này nghe nhạc, hình như ông ta trông cây si 1 trong mấy chị em chủ quán. Nghe nói mấy chị em nhà này xinh gái lắm. Nếu mình không lầm có một cô thuộc mấy chị em này, có lần đã liên lạc với mình khi đọc những gì mình viết về Đà Lạt. Ông này ra trận rất gan dạ nhưng sau đó bị tù 6 năm về tội bỏ đơn vị về Đà Lạt, ‘tán công’ đồn quân cảnh của trường Võ Bị Quốc Gia Đà Lạt. Lý do như sau:

Mỗi năm, ông Thiệu và tướng vùng đều lên Đà Lạt dự lễ mãn khoá của trường sĩ quan Võ Bị Đà Lạt. Mình nhớ thường vào mùa Giáng sinh, trời hơi lạnh. Mỗi lần lên thì tiểu khu Tuyên Đức, phải cho đại đội trinh sát 302 đi hành quân hay đóng quân ở Đức Trọng hay Đơn Dương, xa Đà Lạt để tránh lộn xộn. Mấy ông nhón lên dự lễ mãn khoá thì có màn ăn chơi đi vũ trường thì gặp lính 302 hay vào đây chơi, rồi dành vực nữ chi đó.

www.delcampe.net

bonair1973

Saint Benoit khi xưa.

Mình nghe kể ông thầy dạy Thái Cực Đạo của mình tên NGuyễn Bình, từ Sài Gòn bị đò lên Đà Lạt, hay chở mấy cô đi chơi, trên xe mô-tô, có lần ngồi uống cà phê ở nhà hàng Mekông, bị 302 vô đánh phải bò ra cửa. Không biết có thật hay không nhưng tin đồn khiến học trò bỏ chạy mất dép. Sau này ông ta về lại Sài Gòn. Mình vẫn tập chỗ hăng của ông Xu Huệ với ông thầy Tường đến khi đi Tây.

Vũ trường La Tulipe Rouge, nằm ngay chợ Đà Lạt, có một vụ đánh nhau nổi tiếng. Xí Rô chém Đại Cathay, trùm du đảng Sài Gòn trước cửa vũ trường này. Mình có gặp mặt Xí Rô vài lần vì hắn ở ngay cạnh nhà Đào Văn Quý. Nghe nói ông thần Xí Rô này chết sau 75.

Năm đó, lễ mãn khoá Võ Bị, đại đội trinh sát 302 được lệnh cắm trại tại căn cứ nhưng tình cờ thiếu tá Phong gặp một người bạn cùng khoá. Anh này về thăm nhà, rủ lên Đà Lạt uống cà phê. Thiếu tá Phong cho biết không lên được vì bị cấm nên anh bạn rủ ghé Chi Lăng (Saint Benoit), không phải trung tâm thị xã Đà Lạt. Chỗ này có một nhà hàng tên Ann's House thì phải, lính mỹ hay vào đây vì có cái PX gần đó. Mình có tấm ảnh chụp chỗ này nhưng lười tìm lại quá.

Khách sạn và quán ăn Ann's house

Cả đám kéo vào tiệm ăn này rồi chén chú chén anh khiến bà chủ tiệm người Tàu, kêu hết rượu rồi. Chuẩn úy Phúc nói để chạy vô PX, nhờ cố vấn mỹ mua dùm cho chai rượu, chắc ông Cornett . Muốn vào chỗ này thì phải qua đồn quân cảnh, chắc đã say nên gặp quân cảnh hỏi đi đâu, chuẩn úy Phúc kêu tao là chuẩn úy Phúc 302 khiến mấy ông thần quân cảnh nổi điên đòi đánh nên ông Phúc bỏ chạy ra.

Cả đám đang đợi rượu thì thấy ông Phúc chạy về, kêu quân cảnh đòi đánh nên cả đám chạy ra coi. Có mấy người lính khác chạy ra xe nhà binh để lấy súng vì vào tiệm ăn đâu có đem. Thiếu tá Phong và chuẩn úy Phúc vừa đến điểm canh của quân cảnh, thì 4 quân cảnh cầm dùi cui tính đánh cả hai. Quân cảnh thường được chọn lựa to con và cao mà mấy ông này nhỏ nên tính rút lui. Lính của thiếu tá Phong đang đứng trên xe để lấy súng, thấy ông thầy mình sắp bị quân cảnh đánh nên dùng khẩu đại liên loại có 6 nòng bắn dọa trên đầu. Xem xi-nê hay thấy loại vũ khí này, để trên trục thẳng, bắn xuống rùng. Quân cảnh và hai thầy trò 302, nằm rạp xuống đất, bò chết bỏ.

Lúc đó còi báo động, xe thiết giáp từ trong trường Võ Bị, chạy ra nên cả đám 302 nhảy lên xe chạy về Đức Trọng. Vừa về hậu cứ, truyền tin đưa máy, nói có tham mưu trưởng trường Võ Bị, đại tá Xuân muốn nói chuyện. Ông Xuân hỏi về chuẩn úy Phúc, kêu ông ta lên trình diện ngay. Thiếu tá Phong nói có lỗi thì lên an ninh quân đội của tiểu khu chớ tại

sao phải lên trình diện trường Võ Bị. Ra toà thì chuẩn úy Phúc không nhắc đến thiếu tá Phong có mặt lúc ấy, một mình gánh chịu hết hình phạt.

Cuối cùng chuẩn úy Phúc bị tù 6 năm, 30/4/ 75 vẫn còn trong lao. Thiếu tá Phong bị 3 năm tù treo, nếu không đánh giặc giỏi thì chắc cũng bị tù nhưng không được thăng chức, nếu không bị vụ này chắc lên chức cao hơn thiếu tá vì có trên 50 huy chương của Việt Nam Cộng Hoà, và 3 huy chương của quân đội mỹ.

Ai có biết tin tức chuẩn úy Phúc thì cho em biết. Có người đồng đội tìm anh ấy. Xin cảm ơn.

Nguyễn Hoàng Sơn